

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 6 ЛЮТОГО 2004 РОКУ ЧИСЛО 6 VOL. CXI FRIDAY, FEBRUARY 6, 2004 No. 6

„Правдоподібно, ми вели необхідну війну, але не з того приводу"

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Президент США Джордж Буш і прем'єр-міністер Британії Тоні Блейр одночасно 2 лютого повідомили про початок розслідування щодо того, яку розвідувальну інформацію було використано перед початком війни в Іраку.

В США створено окрему незалежну комісію для розслідування дій американської розвідки, включно з вивченням можливих хибних версій стосовно іракської зброї масового знищення, яку після року роботи не знайшли. Дж. Буш 2 лютого заявив: „Я хочу знати всі факти. Ми знаємо, що Садам Гусейн мав намір і можливості завдати шкоди. Ми знаємо, що він ніс небезпеку не тільки для людей у світі, але й і для громадян власної країни".

Колишній американський інспектор з озброєнь Девід Кей, 28 січня звітуючи перед Сенатським комітетом збройних сил, заявив, що, на його думку, жодних значних запасів заборонених озброєнь в Іраку перед війною не було. Це був його перший виступ перед Конгресом після його відходу 23 січня зі становища інспектора-керівника команди, яка шукала в Іраку зброю масового знищення. На початку свого виступу Д. Кей підкреслив, що „перед початком війни він також вірив у те, що Садам Гусейн мав зброю масового знищення. Тепер виявляється, що я, як і багато інших помилявся у своєму осуді". Д. Кей підкреслив, що тепер треба по-новому подивитися на всі ті неточності розвідки. Він закликав Конґрес в ім'я американського народу зробити розслідування в цій справі, щоб зрозуміти, „чому дійсність виявилася іншою, як сподівання та імовірність". Відповідаючи на запитання про можливість заховання зброї масового знищення в Іраку, Д. Кей сказав: „Базуючись на дотеперішніх фактах, можна сумніватися, чи були в Іраку нагромадження хемічної та біологічної зброї. Однак теоретично існує можливість, що її заховали...". Все ж таки Д. Кей погодився з тим, що С. Гусейн був великою небезпекою. „Я уважаю, що світ є куди безпечнішим після усунення С. Гусейна від влади. ... Я думаю, що правдоподібно ми вели необхідну війну, але не з того приводу".

Заява Д. Кея зробила неможливим для представників адміністрації Буша подальше наполягання на тому, що ці озброєння ще будуть знайдені.

До голосів тих, хто змушений визнати можливу відсутність в Іраку заборонених озброєнь та мож-

(Закінчення на стор. 5)

Відбулась позачергова сесія Верховної Ради України

ПАРЕ стурбований долею демократії в Україні

ПАРСИПАНІ. Н. Дж. – Вранці у вівторок, 3 лютого, голова Верховної Ради Володимир Литвин відкрив 5-ту (позачергову) сесію парламенту України. Напередодні, 2 лютого, Президент Леонід Кучма провів нараду з більшістю провідників парляментських груп і фракцій. Саме з понеділковою нарадою спостерігачі пов'язують несподіваний результат перших годин праці цієї позачергової сесії: депутати внесли зміни до проєкту політичної реформи, ухваленого у першому читанні 24 грудня минулого року, вилучивши суперечливий пункт про обрання президента у парляменті і скасування всенародних президентських виборів.

Ранкове голосування відбувалося на тлі бурхливих протестів бльоку „Наша Україна" та інших опозиційних груп, які вважають позачергову сесію „незаконним маневруванням". Опозиція вимагає, щоб пропрезидентські фракції не просто змінили, а цілком скасували результати грудневого голосування щодо законопроєкту про зміни до Конституції, оскільки часткове скасування грудневого рішення не гарантує іншої небезпеки для українського суспільства – що прем'єр-міністер дістане набагато більші повноваження, ніж має тепер, а посада президента стане неефективною, символічною.

Одначе, та обставина, що в обговоренні нової редакції Конституції взяли участь соціялісти, дала спостерігачам підстави вважати, що цю редакцію буде схвалено ще до проведення президентських виборів. Водночас можна припустити, що відмова фракцій провладної більшости від намірів змінити спосіб обрання Президента є наслідком об'єднаних і енергійних дій опозиції та виразних протестів з-поза меж України, зокрема з боку европейських організацій.

29 січня Парляментська Асамблея Ради Европи переважною більшістю голосів прийняла резолюцію, якою визнано, що в Україні існує політична криза. За таке рішення проголосували 46 парляментаріїв. ПАРЕ не підтримала запропоноване народним депутатом України Борисом Олійником формулювання про те, що криза в Україні – не політична, а тільки парляментська. У резолюції ПАРЕ підкреслюється, що коли Україна не зможе гарантувати своїм громадянам вільних та чесних виборів Прези-

(Закінчення на стор. 3)

Наукові обговорення проблеми Переяславської ради

У Києві 15-16 січня відбулась наукова конференція і в Ню-Йорку 24 січня – громадська зустріч, на яких було обговорено проблему Переяславської угоди, укладеної в 1654 році між Україною та Росією. Доповідачем на київській конференції від НТШ А був проф. Тарас Гунчак. У приміщенні НТШ в Ню-Йорку зібралася чисельна громада, щоб почути розповідь проф. Тараса Гунчака про наукову конференцію в Києві. Вечір в НТШ відкрила голова д-р Лариса Залеська Онишкевич, яка підкреслила, що конференцію у Києві спонзорувало НТШ в США разом з Канадським Інститутом Історичних Студій (КІУС). Саме ці дві наукові установи були співспонзорами вже відомої праці – збірника „Переяславська Рада 1654 року. Історіографія та дослідження", що здобула широкий відгомін та викликала зацікавлення. Після виступу проф. Т. Гунчак показав фрагменти документального фільму про хід конференції, а також відповів на десятки запитань.

Подаємо інтерв'ю Василя Лопуха з Т. Гунчаком, а також ряд матеріялів з питання 350-річчя Переяславської ради.

– Так що ж було насправді: договір, угода, рада, возз'єднання, приєднання чи, може, щось інше? Яке слово, на Вашу думку, є правильним щодо назви події у Переяславі 1654 року?

– Мабуть, найбільш відповідним буде слово „договір", оскільки метою Богдана Хмельницького було договоритися про військову допомогу Московії проти Речі Посполитої.

– Хто приїхав на конференцію до Києва, які були теми їхніх доповідей, що їх найбільше цікавило?

– Свого часу написав працю про Переяславський та Андрусівський договори Бікфорд О'Браєн. Відносно конференції, то слід підкреслити, що доповідачі виступали тільки за запрошеннями. Були три доповідачі з Росії, два з Польщі та один з Білорусі. З дальших країн було тільки нас двоє з Північної Америки – проф. Зенон Когут з Канади і я – від НТШ Америки.

– Про що доповідали історики з Росії?

– З Росії було три доповідачі, і ніхто з них не говорив про „возз'єднання". Найцікавіше говорив Сагид Фаізов (Москва), про кримсько-український союз в кримській дипломатії. Цікаво говорила також Тетяна Яковлєва (Санкт-Петербурґ) про Переяславську раду в традиції і персоналіях. Не менш цікавою була доповідь Віри Ченцової про історичні документи.

– Чи була присутня ширша публіка на цій конференції?

– Завданням конференції було поставити проблему Переяслава на відповідний міжнародний науковий рівень, і саме тому доступ був обмежений числом науковців. Однак, беручи під увагу, що організаторами конференції були такі авторитетні наукові установи, як Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України, Національний університет „Києво-Могилянська академія", Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці, Канадський Інститут Українських Студій, а також видавництво „Смолоскип", то ми цілком впевнені, що матеріяли конференції у вигляді окремих публікацій в наукових та періодичних виданнях стануть доступними для широкого кола громадськости в Україні і за її межами.

– Яка користь із такої вузькоспеціялізованої конференції?

– Слід сподіватися, що респектабельна наукова конференція допоможе розвіяти штучно створені міти про „братерське єднання", які до сьогодні творять суспільно-політичні проблеми.

– Чи були на конференції представники ЗМІ і чи подавалися репортажі про конференцію?

– Представники ЗМІ були, аж 8 телекамер. Одначе репортажі про конференцію були мінімальними.

Матеріяли про Переяславську раду подаємо на стор. 15

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Україна і США провели наради

ВАШИНҐТОН. – 29 січня відбулось перше засідання українсько-американської групи з питань Евроазійського нафтотранспортного коридору, під співголовуванням віце-прем'єр-міністра України Андрія Клюєва та заступника секретаря Департаменту енергетики США Вікі Бейлі. Українська делегація зустрілася також зі заступником секретаря Державного департаменту Аланом Ларсоном. Обговорено сучасний стан проєкту українського маршруту транспортування каспійської нафти до Европи. А. Клюєв поінформував про хід здійснення проєкту, зокрема про досягнення домовленостей з польськими партнерами щодо добудови нафтопроводу до Плоцьку (Польща), а також про наміри України використати нафтопровід Одеса-Броди для транспортування каспійської нафти до Европи та законодавчо забезпечити його комерціялізацію шляхом прийняття закону України про концесію. Українська сторона підкреслила необхідність здійснення можливих кроків з метою забезпечення експлуатації нафтопроводу Одеса-Броди якнайшвидше. США наголошували свою підтримку европейського напрямку використання нафтопроводу Одеса-Броди і нафтотерміналу „Південний".

Рішення закрити газету „Сільські вісті"

КИЇВ. – Шевченківський районний суд столиці 29 січня за позовом Єврейського антифашистського комітету ухвалив рішення закрити газету „Сільські вісті" . Цей комітет звинуватив газету у розпалюванні міжнаціональної ворожнечі, посилаючись на публікації статтей професора Василя Яременка про євреїв в Україні. Видання стверджує, що публікувало уривки із книги професора Міжреґіональної академії управління персоналом (МАУП) в окремому вкладі до основного випуску. При цьому рішення суду стосувалося тільки „Сільських вістей", а не книги, з якої передруковували статті. Зараз юристи газети готують апеляцію. Соціялістична партія України розцінює рішення суду як тенденційне виконання прямого замовлення Адміністрації Президента, тому що газета часто друкувала критичні на адресу влади матеріяли. За словами народного депутата Миколи Рудьковського, таким чином суд розправляється з найбільшою українською опозиційною газетою. Представник опозиційного блоку „Наша Україна" Євген Червоненко, який також є віце-президентом іншої єврейської організації – „Евразійський єврейський конгрес" – заявив, що закриття газети через згадану статтю було невиправданим. Тепер наклад „Сільських вістей" – 518 тисяч примірників.

Л. Кучма мріє про лет українців на Місяць

КИЇВ. – Президент Л. Кучма в інтерв'ю програмі „Епіцентр" заявив, що його мрією є лети українців на Місяць і Марс. „Було б чудово, щоб у нас самих була можливість здійснити таку програму. Але сьогодні такі програми під силу тільки команді з кількох країн. То ж давайте будемо мріяти про участь у таких командах", – зазначив Л. Кучма. Ще однією своєю мрією він назвав участь зарубіжних українців в українському підприємництві, науці, культурі, на державній службі. „Я з великим жалем дивлюся на деякі заходи за участю зарубіжних українців. Часто вони приїжджають не справу робити, а боротися з антинародним режимом. Борців і своїх вистачає, а справжніх трударів немає", – сказав Л. Кучма.

Допомогу Україні на боротьбу зі СНІДом призупинено

ЖЕНЕВА, Швайцарія. – Ґльобальний фонд боротьби зі СНІДом, туберкульозою та малярією оголосив 1 лютого, що призупиняє надання коштів українським отримувачам, та поскаржився на недоліки праці у цій галузі. Ця базована у Женеві міжнародна доброчинна організація, яка допомагає у боротьбі зі СНІДом, висловила стурбованість тим, що досі в Україні була використана лише незначна частина (740 тисяч долярів) з виділених семи з половиною мільйонів долярів. Основними одержувачами допомоги від Всесвітнього фонду були Всеукраїнський фонд боротьби зі СНІДом, Міністерство охорони здоров'я України та українська програма розвитку ООН. Як сказав представник Ґльобального фонду Йон Ліден, це було зроблено для того, аби виправити проблеми, які склалися із використанням їхніх коштів. Й. Ліден також сказав, що це не означає припинення допомоги Україні з боку Ґльобального фонду. Директор організації Річард Фічем сказав, що у даному вигляді програма допомоги не приносить успіхів, а тому потрібні зміни. За даними ООН, епідемія СНІДУ поширюється в Україні найшвидшими, за европейськими мірками темпами, і приблизно 500 тисяч українців можуть бути носіями ВІЛ.

У Львові та Запоріжжі – нові призначення

КИЇВ. – Після кількатижневих дискусій у Львові 31 січня перший заступник голови Державної податкової адміністрації України Сергій Медведчук представив колективу ДПА у Львівській області нового керівника – Мирослава Хом'яка. Голова Львівської обласної державної адміністрації Олександер Сендега, вітаючи М. Хом'яка з призначенням, відзначив, „що кадрові зміни на Львівщині – вимога часу". Він сказав, що М. Хом'як набув досвіду і його призначення буде позитивом для области. Мирослав Хом'як народився у 1967 році у Львові, закінчив Тернопільський інститут народного господарства. У податковій службі працює з 1987 року, нагороджений орденом „За заслуги" III ступеня. До останнього призначення був начальником Державної податкової інспекції Львова. Крім того, в Запоріжжі того ж дня перший заступник Генерального прокурора України Віктор Кудрявцев офіційно представив нового керівника Запорізької обласної прокуратури Валерія Кулакова. До безпосереднього виконання своїх службових обов'язків новий прокурор Запорізької области приступив 4 лютого. В. Куляков раніше працював на керівних посадах в органах прокуратури і юстиції Донецької области. Григорій Середа, який до останнього часу був прокурором Запорізької области, призначений керівником прокуратури Полтавської области.

Юридичні обґрунтування були зфальшовані

КИЇВ. – Інститут держави і права ім. В. Корецького НАН України не готував висновок на запит Конституційного суду щодо надання Леонідові Кучмі права кандидувати на чергових президентських виборах. Про це заявив 29 січня голова Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації Микола Томенко. Він зазначив, що серед наукових закладів, фахівці яких вважають, що чинного Президента Л. Кучму було обрано на цю посаду у 1999 році вперше, значиться також Інститут держави і права ім. В. Корецького, який очолює доктор юридичних наук, професор, академік НАН України Ю. Шемшученко. Саме він 27 січня у газеті „Голос України" виступив із своїм коментарем щодо цієї обставини. Пише Ю. Шемшученко, що „позиція, викладена у висновку, є позицією конкретних науковців, які підписали висновок, а не офіційним висновком Інституту держави і права НАН України. Саме тому Конституційний суд у своєму рішенні з відповідного питання посилається на висновки конкретних науковців інституту, а не інституту в цілому". Насправді, коментує М. Томенко, Інститут держави і права НАН України на запит Конституційного суду України висновку взагалі не готував і нікуди його не відсилав. Можна навіть припустити, що провідна наукова академічна установа у галузі правознавства взагалі була проти надання чинному Президенту України права кандидувати на чергових президентських виборах. Ця обставина ставить під сумнів справжність висновків інших провідних юридичних навчальних закладів та правомірність згадки про них у рішенні Конституційного суду, сказав М. Томенко.

Леонід Кучма не збирається кандидувати

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма не збирається брати участь в президентських виборах для його переобрання на третій термін. Про це він заявив під час телевізійного інтерв'ю, яке 1 лютого показав український канал „1+1". Л.Кучма наголосив, що він не збирається призначати наступника після закінчення президентського терміну в жовтні. „Україна – не Росія, – зауважив він, – у нас царів ніколи не було". Л. Кучма сказав, що в Україні завжди були гетьмани, які, як відомо, обиралися, і закликав: „Змагайтеся, хлопці!". Л. Кучма також висловив переконання, що прем'єр-міністер В. Янукович залишиться на своїй посаді принаймні до жовтня цього року.

Для України залишаються пріоритетними взаємини з Росією і США

КИЇВ. – Для України залишаються першочерговими взаємини з Росією та США, заявив 31 січня у ході круглого столу „Україна в міжнародній політиці та на світових ринках: підсумки 2003 року, перспективи на 2004 рік" директор Центру миру, конверсії та зовнішньої політики України Олександр Сушко. За його словами, згідно з вислідами опитувань протягом 2003 року, близько 90 відсотків провідних українських експертів вважають, що у впливі на Україну Російська Федерація випереджає США. „І перш за все це стосується прийняття державних рішень в Україні", – наголосив він. Третє місце у взаєминах з Україною, сказав експерт, „на сцені зарубіжних акторів займає Европейський союз". Проте якщо раніше ЕС розглядав щодо України повільні економічні реформи, відтепер на перше місце вийшли політичні фактори. Водночас, за словами О. Сушка, дві третини експертів під час опитувань поставили під сумнів здатність керівництва України втілити у життя визначені ними як пріоритети евроатлантичної та европейської інтеґрації України. Найбільш важливою метою зовнішньої політики України експерти визнали збереження і розвиток транзитного потенціялу. Далі за значущістю були набуття асоційованого статусу у ЕС та сприяння надходженню маштабних західних інвестицій. Як зазначають експерти, у 2003 році взаємини з найбільш пріоритетними партнерами – Росією і США – зазнавали найбільш відчутних коливань. Так, після глибокої кризи зими 2002-2003 років (ідеться про „кольчужний скандал") відносини із США стабілізувалися. При цьому відносини з Росією наприкінці 2003 року зазнали кризи, але ця криза, пов'язана з приналежністю острова Тузла, не була настільки глибокою, як минулорічний конфлікт зі США. Також результати опитувань свідчать, що США, Росія, Польща та ФРН складають той стратегічний „чотирикутник", у якому має здійснюватись основна зовнішньополітична активність України.

Новий закон про свободу пересування та проживання

КИЇВ. – В Україні набрав чинности новий закон про свободу пересування та вибір місця проживання, який запроваджує замістьпрописки реєстрацію громадян. Попри задекляровану свободу проживання, закон передбачає обов'язкову реєстрацію у десятиденний термін в органах місцевої влади. На відміну від прописки, для реєстрації громадян необхідна лише заява з клопотанням про це і пашпорт. Закон передбачає також обов'язкову реєстрацію громадян за місцем перебування, якщо вони живуть там понад сім днів, але менше шести місяців на рік.

Результатів боротьби з корупцією мало

КИЇВ. – Президент Л. Кучма 29 січня на нараді чільних посадовців сказав, що боротьба з корупцією та організованою злочинністю в Україні не принесла бажаних успіхів попри деякі досягнення на місцевому рівні. Він домагатиметься дійсної антикорупційної політики, щоб подолати проблему, яка, за його словами, вразила усі сфери життя України і навіть правоохоронні органи та судову систему. Л. Кучма також натякнув, що йому у цій справі чинять перешкоди, але не пояснив, про що саме чи про кого йдеться. „Нас чекає особливо напружений і важкий рік. Дехто, напевне, сподівається у рік виборів під прикриттям безладу та хаосу активізувати тіньові процеси. Хай не сподівається. Хаосу не буде", сказав Л. Кучма. Він вважає, що корупція в Україні має свої особливості, зокрема, вона успадкована від часів партійної радянської номенклятури й одержала новий розвиток у процесі розподілу майна

За повідомленнями інформаційних агентств

Скорочено радіопередачі „Голосу Америки“

ВАШІНҐТОН. – 3 лютого Дейвид Джексон, директор Інформаційної служби „Голос Америки“, повідомив, що 27 лютого буде припинено мовлення до Естонії, Латвії, Литви, Словаччини, Румунії, Болгарії та Хорватії, – у зв'язку з входженням цих країн в НАТО і Евросоюз. Пропозицію закрити ці служби надала Конґресові адміністрація Президента, згідно з бюджетом 2004 року.

Д. Джексон також повідомив, що Радіо „Голос Америки“ продовжуватиме мовлення у 27 реґіонах та країнах світу, в тому числі в Україні. Одначе радіомовлення в Україну буде зменшено з двох годин на одну годину денно, починаючи з 1 березня 2004 року. Він додав, що українське радіомовлення оновить свої програми та розширить можливості масового інформування. Разом з покращенням україномовної телевізійної програми „Вікно в Америку“ служба „ГА“ зможе вповні інформувати про цьогорічні президентські вибори у США в листопаді та в жовтні в Україні.

Дж. Джексон підкреслив, що робить ці повідомлення зі змішаними почуттями смутку і гордости: „Сумно, бо ми прощаємось та втрачаємо членів нашої родини, приятелів – колеґ, з якими ми працювали роками. З іншого боку, ми горді – горді за все, що ми зробили для розвитку свободи в Естонії, Латвії, Литві, Словаччині та Болгарії. Наші програми справді були унікальними, до цього причинилися всі ці жінки і чоловіки, що так віддано працювали впродовж 60 років. Їхня професійність та відданість свободі і правді відіграли важливу ролю в поширенні демократії“.

„Голос Америки“

Керівництво України відзначило річницю бою під Крутами

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Володимир Литвин та прем'єр-міністер Віктор Янукович 29 січня поклали квіти до пам'ятника українським воїнам, які загинули в бою під Крутами 29 січня 1918 року. У церемонії покладання квітів на Аскольдовій могилі взяли також участь міністер юстиції Олександер Лавринович, міністер освіти Василь Кремінь, міністер культури Юрій Богуцький і посадник Києва Олександер Омельченко. Після проголошення у 1918 році Української Народної Республіки більшовицьке керівництво Росії вислало проти УНР 30-тисячну армію, очолювану Антоновим-Овсієнком. На Київ через Крути йшло шеститисячне військо, проти якого виступили курсанти Київської військової школи ім. Богдана Хмельницького, студенти, шкільна молодь. У бою біля залізничної станції Крути загинули 300 молодих захисників Української Народної Республіки.

На фото: Панахида на Аскольдовій могилі в Києві. *Фото: УНІАН*

Відбулась...

(Закінчення зі стор. 1)

дента 31 жовтня 2004 року, то може бути поставлений під сумнів мандат української делеґації на ПАРЕ і може бути ухвалене рішення подати до Комітету міністрів Ради Европи пропозицію щодо призупинення членства України у Раді Европи. Як зазначено у резолюції, ці заходи можуть бути застосовані, якщо в Україні не припиняться „спроби проштовхнути політичну реформу, змінюючи Конституцію у спосіб, не передбачений законодавством, та неконституційними засобами“.

ПАРЕ не підтримала майже жодної з пропозицій, внесених членами постійної делеґації Верховної Ради України в Асамблеї, які є депутатами Верховної Ради від парляментської більшости. Крім того, до Страсбурґу напередодні голосування в ПАРЕ прибула для переговорів у цій справі окрема офіційна делеґація України на чолі з першим заступником голови Верховної Ради України Адамом Мартинюком.

До складу делеґації входили міністер закордонних справ Костянтин Грищенко, його перший заступник з питань евроінтеґрації Олександер Чалий, представник Президента України у Верховній Раді Олександер Задорожній.

З приводу подій останніх місяців в Україні серйозну стурбованість висловив 20 січня сенатор від штату Кольорадо Бен Найтгорс Кемпбел. Він є співголовою Гельсінської комісії США і автором резолюції Сенату, яка визнає Голодомор 1933 року в Україні актом геноциду.

У заяві з приводу теперішньої політичної кризи в Україні сенатор Кемпбел сказав, що процес внесення змін до Конституції України відбувається без врахування думки українських громадян, і що метою цих змін є невтралізувати провідника найбільшої демократичної фракції у Верховній Раді Віктора Ющенка. Сенатор Кемпбел зауважив також, що в Україні тривають утиски та переслідування тих засобів масової інформації, які критикують чинну владу.

29 січня заступник постійного представника США в Організації безпеки і співробітництва в Европі Даглас Давидсон на зустрічі у Відні Постійної ради ОБСЕ повідомив, що „США висловили серйозні застереження українському урядові щодо способу внесення змін до Конституції України, зокрема щодо прийнятого 24 грудня 2003 року, у першому читанні, рішення парляменту про те, що від 2006 року президент України обиратиметься не всім народом, а тільки депутатами парляменту. Стурбованість США зокрема зумовлена невідповідним часом пропонування конституційних змін, оскільки цей процес розпочато незадовго до президентських виборів. Для нас це говорить про неузгодженість з демократичними принципами і демократичною практикою. США наполегливо радять українській владі провести передвиборну кампанію і самі президентські вибори 2004 року на прозорій, чесній і справедливій основі“.

Тим часом представники пропрезидентських сил вдаються до активних спроб принизити значення прийнятої ПАРЕ резолюції щодо України. Заступник голови Постійної делеґації Верховної Ради у Парляментській Асамблеї Ради Европи народний депутат Анатолій Раханський сказав, нібито ця резолюція „дискредитує ПАРЕ“, а постійний представник Президента України у парляменті Олександер Задорожній вважає резолюцію ПАРЄ „абсолютно абсурдною і такою, що не відповідає ані фактичному, ані юридичному змістові“. За його словами, положення резолюції виписані „двома божевільними дамами (доповідачі ПАРЕ Ганне Северинсен і Рената Вольвенд), які не уявляють взагалі, що відбувається в Україні“.

Всупереч цій неґативній реакції, 3 лютого голова Верховної Ради Володимир Литвин запевнив, що співпрацюватиме зі спеціяльним представником Ради Европи в Україні, який має бути затверджений відповідно з рішенням ПАРЕ.

Стосовно самої резолюції ПАРЕ, зокрема стосовно формулювання про „політичну кризу“ в Україні, В. Литвин визнав, що „існують певні елементи парляментської, політичної, конституційної кризи... У нас криза самої системи, коли демократія переходить в охлократію під впливом вождів“.

Він також зазначив, що слухання українського питання на сесії ПАРЕ було спричинене не подіями в парляменті, а рішенням Конституційного суду щодо права Леоніда Кучми кандидувати втретє на виборах президента в 2004 році. Коментуючи в цілому резолюцію ПАРЕ, В. Литвин назвав її „певним барометром европейських настроїв щодо України“ і погодився, що в конституційній реформі Верховна Рада має „звіряти свої рішення з рекомендаціями ПАРЕ“.

За інформаціями ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Лист з рициною припинив працю Сенату

ВАШІНҐТОН. – Рано вранці, 3 лютого, у приміщенні Сенату США, виявлено порошок, який, як визначено за вислідами аналіз, містить токсичну речовину – рицину. Ніхто не постраждав, проте шістнадцятеро людей проходять обстеження. Порошок знайшли у конверті, в кімнаті для пошти провідника сенатської більшости Била Фріста, який заявив, що хтось, очевидно, виготовив речовину з наміром заподіяти шкоду, і справа має стати предметом кримінального розслідування. Слідство розпочато. Три будівлі Сенату були зачинені, працю Сенату практично призупинено в той час, як сенаторам порадили не відкривати пошту, а понад шести тисячам співробітників – залишатися вдома. У зв'язку з розслідуванням, спецслужби повідомили, що у листопаді була перехоплена бандероля, адресована Білому Домові, в якій також містилася рицина. Рицина – це отрута, яку видобувають із касторового бобу і яка може вбивати людей за кілька днів, якщо вони зазнають дії великої кількости рицини. У 2001 році Капітолійський пагорб був одною з цілей серії нападів з використанням спорів сибірки. Їх посилали в конвертах поштою двом сенаторам та на адресу ЗМІ у Нью-Йорку та Фльориді.

А. Шарон оголосив про пляни демонтажу поселень

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністер Ізраїлю Арієль Шарон 2 лютого заявив про наміри демонтувати єврейські поселення у смузі Ґаза, не очікуючи підписання мирної угоди з палестинцями, та підтвердив цю позицію на засіданні парляментської фракції партії „Лікуд". Пізніше його прес-секретар Ранан Гісін уточнив, що три поселення залишаться. Єврейські поселенці висловили обурення оголошенням ізраїльського прем'єр-міністра. Речник Ізраїльської ради поселенців Ізраель Медад заявив, що А. Шарон піддався теророві, а плян треба розглядати як провал його політики. Палестинський представник Саеб Ерекат, заявив, що на його думку, оголошення було радше тенденційним перед зустріччю з Президентом Джорджем Бушем у Вашінґтоні цього місяця. Палестинські представники назвали заяву А. Шарона політичним маневром напередодні згаданої зустрічі.

Дж. Кері збільшив кількість перемог

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У сімох штатах США 3 лютого відбулися голосування щодо кандидатури на посаду Президента США від Демократичної партії. Це – один із найважливіших етапів висування кандидата, який буде суперником чинного нині Президента Джорджа Буша на виборах у листопаді. Сенатор Джон Кері здобув перемогу у п'ятьох штатах – Місурі, Арізоні, Делавер та Північній Дакоті. Ці результати підтвердили його шанси бути суперником Дж. Буша на виборах у листопаді цього року. Сенатор Джозеф Ліберман, який не здобув жодної перемоги, зняв свою кандидатуру. Головний кандидат від південних штатів, сенатор Джон Едвардс здобув перемогу у своєму рідному штаті – Південна Каролайна. На думку оглядачів, це означає, що він збереже можливості під час наступнго кола проміжних виборів. В штаті Оклагома виграв Генерал Веслі Кларк, колишній командувач військами НАТО.Під час першого голосування 19 січня в Айова та наступного 28 січня у штаті Нью-Гемшир переміг сенатор Джон Кері, випередивши свого основного суперника – екс-губернатора штату Вермонт Говарда Діна.

Директор Бі-Бі-Сі залишив свою посаду

ЛОНДОН. – Критика Британської телерадіомовної корпорації Бі-Бі-Сі, висловлена судовою комісією під проводом лорда Гатона, що займалася розслідуванням обставин, які призвели до загибелі – самогубства військового експерта д-ра Девіда Келі, довела до того, що Генеральний директор Бі-Бі-Сі Ґреґ Дайк 29 січня залишив свою посаду. 28 січня також зрезигнував голова корпорації Бі-Бі-Сі Ґевін Дейвіс. Д-р Дейвид Келі таємно передав кореспондентові Бі-Бі-Сі Ендрю Ґіліґанові інформації про висновки британської розвідки стосовно іракської зброї масового знищення. Бі-Бі-Сі не тільки виявило д-ра Д. Келі як джерело своїх інформацій, але також неправильно висвітлило їх. Це знищило кар'єру д-ра Д. Келі та призвело до самовбивства. Голова ради директорів Ґ. Дейвіс визнав, що його відповідальністю було забезпечити дотримання корпорацією найвищих стандартів.

США не збираються скасовувати візи для поляків

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш 28 січня заявив польському президентові Александрові Кваснєвському, що США не мають плянів запроваджувати в найближчому часі безвізовий в'їзд для польських громадян. Промовляючи після зустрічі з американським Президентом у Білому Домі, А. Кваснєвський неодноразово закликав до зняття обмежень на подорожі громадян Польщі до США. Дж. Буш сказав, що обидві країни продовжать обговорення цього питання.Все ж таки США та Польща мають намір спільно просувати демократичні реформи в Україні і Грузії. Про це йдеться у спільній заяві 28 січня Президента США Дж. Буша і Президента Польщі А. Кваснєвського. „Ми спільно просуватимемо демократичні реформи і реформи, спрямовані на розвиток вільного ринку в розширеній Европі, особливо в Україні і Грузії, оскільки вони прагнуть зміцнювати інтеґрацію з евроатлантичним співтовариством", – зазначається у тексті. На червневій зустрічі НАТО в Стамбулі США і Польща мають намір активізувати співпрацю Альянсу з Україною і Росією.

Засудили звинуваченого за вибух на острові Балі

ДЖАКАРТА, Індонезія. – 29 січня на довічне ув'язнення засуджений ісламський екстреміст, що брав участь у виготовленні бомб, внаслідок вибуху яких на острові Балі у жовтні 2002 року загинули понад 200 осіб. Це уже 30-ий вирок, пов'язаний зі справою терористичних акцій на Балі. Троє організаторів вибуху засуджені до смертної кари, решта терористів отримали різні терміни ув'язнення – від трьох років до довічного. Індонезійська влада звинуватила в організації теракту екстремістське угруповання „Джемаа ісламія", пов'язане з „Аль-Кайдою".

В. Путін –кандидат на президентських виборах

МОСКВА. – Президент Росії – один з трьох кандидатів на наступних виборах. Центральна виборча комісія Росії зареєструвала Володимира Путіна кандидатом до участи у березневих президентських виборах. Чинний президент став кандидатом після того, як Комісія перевірила два мільйони підписів, зібраних на його підтримку, як того вимагають правила реєстрації. До участи у виборах поки що зареєстровано три кандидати: окрім Володимира Путіна, це представник ЛДПР Олег Малишкін та комуніст Ніколай Харітонов.

У Пакистані затримано передавців ядерної технології

ІСЛАМАБАД, Пакистан. – 2 лютого представники військового командування повідомили, що шестеро учених-ядерників перебувають під вартою у зв'язку з інформацією про передачу ядерних технологій Іранові та Лівії. Серед затриманих – Абдул Кадир Хан, учений, який створив пакистанську ядерну бомбу. При цьому представник командування зазначив, що учені не заарештовані, а лише підвищена їхня особиста безпека. 31 січня повідомлялося, що Кадир Хан усунутий від посади радника уряду з ядерних питань.

Сотні мусульман загинули під час хаджу

РІЯД, Савдійська Арабія. – За даними савдійських властей, майже 250 прочан 1 лютого було задавлено до смерти у Савдійській Арабії під час щорічного мусульманського паломництва, або хаджу, до Меки. Представник міністерства хаджу сказав, що принаймні 244 особи загинули у натовпі неподалік місця, де відбувався ритуал закидання камінням стовпу, що символізує диявола. Понад двісті паломників зазнали поранень. Це сталося на мосту Джамарат у Міні поблизу Меки. Загальна штовханина і сум'яття у багатотисячному натовпі тривали майже півгодини. Сотні тисяч мусульман приходять до Міни, щоби каменувати символічного диявола. Торік під час подібної події загинуло 14 осіб. У хаджі щороку бере участь майже два мільйони мусульманів.

Телекомпанія „Аль-Арабія" повертається до Іраку

БАГДАД, Ірак. – Правляча рада Іраку 29 січня скасувала заборону на працю телекомпанії „Аль-Арабія" в Іраку. За повідомленням 29 січня самої телекомпанії, яка базується в Дубаї, працівники „Аль-Арабії" пообіцяли іракській владі дотримуватися законів країни. Заборона була запроваджена у листопаді – після того, як телекомпанія передала запис звернення Садама Гусейна, який на той час ще перебував на волі. Тоді колишній диктатор закликав іракців чинити опір американським військам і новій владі країни.

Сім мільярдів за збитки довкіллю Аляски

ДЖУНО, Аляска. – Гігантській американській компанії „Ексон-Мобіл" наказано сплатити майже сім мільярдів долярів компенсації за збитки, які вона завдала довкіллю величезним виливом нафти з одного з її нафтоналивних суден 15 років тому. Суд уже втретє наказав „Ексон-Мобіл" сплатити компенсацію підприємцям і громадам Аляски, які потерпіли від виливу зі судна у протоці Принца Віліяма. Два попередні вироки були скасовані через апеляційний суд, і як очікують, компанія подаватиме на апеляцію і третій вирок. „Ексон-Мобіл" каже, що вже сплатила 100 мільйонів долярів добровільно. Внаслідок катастрофи загинули тисячі морських ссавців і птахів. Нещодавнє наукове дослідження встановило, що нафта, яка опустилася на дно моря, і далі отруює морське життя при узбережжі Аляски.

За матеріялами ЗМІ

От-от може дійти до кулаків...

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – „Свобода“ вже багато разів і в різний спосіб, інформуючи про певні факти і коментуючи їх, порушувала тему нафтопроводу „Одеса-Броди“. Проблема дотепер не розв'язана, а тим часом вона належить до стратегічних, оскільки йдеться про просто таки доленосні для економіки незалежної Української держави енергоносії.

Нафтопровід „Одеса-Броди“ став картою в переговорах між російською і українською стороною

Ідея будівництва цього нафтопроводу якраз у тому полягала, щоб у найбільшій мірі унезалежнити економіку України від енергетичного, а отже й політичного, тиску з боку Росії.

Провід мав з'єднати, через українську територію, Чорне море з польським кордоном. До новозбудованого, спеціяльно з цією метою, терміналу біля Одеси танкери повинні були привозити нафту з азербайджанського Каспійського моря, а з Одеси нафта текла б до Европи.

Експерти, київські і закордонні, були певні щодо великих переваг цього проєкту. Він дозволяв Україні стати головним нафтовим коридором для Европи. Польща, Словаччина, Чехія, Німеччина і Англія одержували б високоякісну нафту і цей український шлях був би для них найдешевшим. Таким чином цей проєкт робив би Україну важливим геополітичним чинником в Европі. Та раптом з'явився „реверсний“ варіянт, вигідний тільки для Росії і очевидно шкідливий, особливо в дальшій перспективі, для України: помпувати не каспійську нафту і не з Одеси до Бродів, а російську і в протилежному напрямку – з Бродів до Одеси. Бо, мовляв, провід покищо й так простоює, то чому б його не використати хоч і не в найкращий спосіб, зате відразу, вже. Об'єктивна економічно-технічна експертиза засуджує цей варіянт, тим часом офіційний Київ хилився то в один бік, то в інший, віддзеркалюючи цими хитаннями сьогоднішню політичну реальність, зокрема той факт, що в українсько-російських взаєминах панує нерівноправність сторін, бо Москва, як виглядає, не має наміру рахуватися з інтересами незалежної України.

Спостерігаючи за війною навколо нафтопроводу, можна помітити, що кожна із сторін, російська і европейська, вели її різними методами, – вважає експерт Школи політичної аналітики Олена Вітер. Европейці постійно використовували офіційні звернення, листи, підписували безліч документів. Росіяни намагалися проштовхнути рішення про реверс через домовленості і вплив на інформаційний простір. І якщо буде ухвалено рішення про реверс, то коріння потрібно буде шукати в політичній сфері. На думку експерта, це означатиме, що „Одеса-Броди“ став картою в переговорах між російською і українською стороною. Проте ця ситуація серйозно відкине від України не тільки Европу, а й США, Туреччину, Польщу – дуже емоційними і наполегливими були їхні заяви останнім часом. Навряд чи це потрібне сьогодні Президентові Л.Кучмі, беручи до уваги його непросте становище в міжнародному співтоваристві, вважає експерт О. Вітер.

Однак, 1 лютого минув термін, протягом якого уряд України побіцяв оприлюднити остаточне рішення, в який бік потече нафта в проводі „Одеса – Броди“. І хоч наприкінці грудня Президент Л. Кучма остеріг, що урядові доведеться відповідати за цю „тяганину“, оскільки „500 мільйонів долярів закопано в землю“, все ж рішення так і не прийнято.

Це означає тільки одне: боротьба за характер дії нафтопроводу „Одеса – Броди“ стала вкрай жорсткою. Прямий напрям, тобто помпування нафти від Одеси до Бродів і далі до Европи, обстоюють Европейський союз, США, Польща і низка країн Каспійського реґіону; зворотній, „реверсний“ – російсько-британська фірма „ТНК-British Petroleum“, яку підтримує компанія „ТНК-Україна“. Коли американська компанія „Шеврон“ 3 лютого запропонувала Україні допомогу в транспортуванні нафти проводом „Одеса - Броди“ в прямому напрямку вже в цьому році, то вже того самого дня до Києва, на зустріч з Л. Кучмою, приїхав керівник російської нафтової компанії „Лукойл“ Вагіт Алекперов, пропонуючи солідні інвестиції – в обмін на згоду помпувати нафту „реверсом“ – з Бродів до Одеси.

Під час візити українського прем'єр-міністра Віктора Януковича до США в жовтні 2003 року українська і американська сторони домовилися про створення на базі українського нафтопроводу „Одеса-Броди“ Евразійського нафтотранспортного коридору для достави каспійської нафти до Европи, добудувавши його до польського міста Плоцьк.

З цього приводу 29 січня у Вашінгтоні відбулося перше засідання українсько-американської Робочої групи під співголовуванням віце-прем'єр-міністра України А.Клюєва і заступника міністра енергетики США Вікі Бейлі.

У вівторок, 3 лютого, міністер палива і енергетики України Сергій Єрмілов повідомив, що уряд розглядатиме питання про напрям використання нафтопроводу „Одеса – Броди“ наступного дня, у середу, 4 лютого, але яким воно буде, ніхто про це нічого не міг сказати.

С. Єрмілов також відмовився коментувати той факт, що в понеділок, 2 лютого, парляментський комітет обговорював питання про нафтопровід „Одеса – Броди“, але ніякого рішення не прийняв.

П. Ч.

„Правдоподібно...

(Закінчення зі стор. 1)

ливість помилок розвідки, приєдналася і Кондоліза Райс – радниця Президента Буша з питань національної безпеки. Вона визнала, що довоєнні повідомлення розвідки щодо Іраку могли бути неточними. К. Райс заявила, що були розбіжності – як вона це назвала – між тим, що, як знав уряд, відбувалося в Іраку – і тим, що було знайдено там насправді.

Дж. Буш заявив, що розслідування провадитиме комісія, яка включатиме представників обох партій. Комісія розгляне діяльність американської розвідки стосовно зброї масового знищення та того, що можна було зробити краще у війні з тероризмом. Покищо незрозуміло, чи комісія звітуватиме до президентських виборів у листопаді.

Офіційний Лондон також заявив, що Велика Британія наслідуватиме американський приклад і не стоятиме на заваді незалежному розслідуванню. Досі міністри британського кабінету не погоджувались на таке розслідування. Провідник опозиційних ліберальних демократів Чарлс Кенеді прагне, аби будьяке розслідування зосередилося на політичних рішеннях, які базувалися на даних розвідки та привели до війни. Багато членів Лейбористської партії Тоні Блейра також підтримують необхідність розслідування. Представник від лейбористів Ерік Джойс сказав: „Мені здається, що це справедливо – провести розслідування розбіжностей між припущеннями, які ми робили до початку війни, і дійсністю, яку ми зараз спостерігаємо в Іраку. Проте факт залишається фактом – більшість населення Британії вважає, що повалення режиму Садама Гусейна було правильним рішенням“.

Парляментський звіт дійшов висновку, що неспроможність виявити заборонені озброєння в Іраку підірвала довіру до Британії та США у війні проти тероризму.

Справа зброї масового знищення та визнання про можливість помилкових інформацій розвідки для Президента Дж. Буша не є легковажною. Одначе ще одним непростим завданням є державний бюджет, що проєкт його він того ж дня подав до Конґресу. Проєкт бюджету може виявитися найбільш дефіцитним в історії США. Теперішній дефіцит становить 521 мільярдів долярів. У новому бюджеті пропонується 1.1 трильйон дол. зменшення податків впродовж наступних 10 років. Головним засобом зменшення дефіциту пропонується заморозити видатки на не військові програми – парки й інституції здоров'я. Одначе знову збільшено до 401.7 блн. дол. витрати на оборону та безпеку, що не включає кошторису воєнних акцій в Афґаністані та Іраку.

Проте Дж. Буш висловив сподівання, що бюджет буде прийнято: „Я вважаю, що наш бюджет відповідає дуже серйозній ситуації, яка полягає в тому, що ми знаходимося в стані війни і даємо собі раду, чи то пак давали, з економічною рецесією. Наш бюджет зможе взяти до уваги ці важливі фактори і зменшити суму дефіциту вполовину. Я переконаний, що нам це вдасться“.

Х.В.-Ф.

Становлення східньої діяспори

Останнім часом у „Свободі" усе частіше з'являються вістки з життя української діяспори на сході, тобто в теренах колишнього СССР. До тижневика шлють листи і світлини українці з Естонії, Казахстану і Грузії, з ряду країв і областей Російської Федерації, особливо на Крайній Півночі і Далекому Сході, де туга за рідним краєм особливо відчутна. Переважно це електронна пошта (різні і складні шляхи привели авторів дописів до українського тижневика в Америці)і в цьому є певна закономірність – відродження українського національного руху на далеких теренах Росії стало покликанням людей з інтелектуальної еліти, які потрапили сюди переважно за розподілом комісій вищих навчальних закладів, котрі визначали, де працюватимуть молоді спеціялісти – інженери, лікарі, вчителі. Тривалий час ці новосели в чужому краї не зголошувалися до свого українства, доки не постала нова незалежна держава Україна і у багатьох озвався природжений потяг до рідної мови, пісні, мистецтва. Спершу самодіяльні українські товариства діяли самотужки, але згодом почалося формування національних об'єднань на рівні держави. Цьому сприяла й організаторська діяльність СКУ, допомога західніх діяспорних організацій.

Для прикладу переглянемо пляни на лютий Культурного центру України в Москві. Основною темою численних заходів буде відзначення 190-річчя від народження Т. Шевченка – вечори, доповіді, книжкові і мистецькі виставки, творчі зустрічі. Запрошені до виступів композитори і співаки Генадій Діброва з Черкащини, Олег Атаманов з Одеси, Олександер Круш з Києва та інші. Вечори будуть присвячені творчій спадщині письменника Володимира Самійленка, кіномистця Сергія Параджанова, історика Наталії Полонської-Василенко.

Прикметною рисою культурних заходів, які влаштовують українські громади, є їх доступність для довколишніх мешканців, завдяки чому відбувається своєрідне відкриття України для місцевого населення, причому це відкриття має реальний зміст, далекий від спотвореного офіційними засобами масової інформації образу шароварної, залюбленої в салі, примітивної України.

На жаль, в житті східньої української діяспори ще є відчутні проблеми.

Звісно, бракує коштів на приміщення, інструменти, видавничу справу. Але діють і відверті недруги. 21 грудня в казахстанському місті Павлодарі було спалено садибу громадського об'єднання „Українці Казахстану" (вістки зі східньої діяспори є на стор. 16 цього числа „Свободи"), загинули багаторічні зібрання мистецьких творів, документів, світлин. Як правило, такі злочини залишаються нерозкритими.

Усе ж потенціял інформації, яка надходить до „Свободи", дає підстави стверджувати, що на теренах, де донедавна не було й мови про українське життя, триває утвердження української національної свідомости, за яким неминуче йтиме правове утвердження підстав діяльности численних громадських українських об'єднань, церков, шкіл, мистецьких колективів.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про актуальні поради з 1920 року

Певно, багато читачів нашої „Свободи", прочитавши такий заголовок, подумає, що, мабуть, О-КА помилково написала не той рік, або це друкарський „чортик", який О-КА не завважила. Однак, ні, шановні читачі, я не помилилася і це не є друкарська помилка.

А сталося так, що в редакції виявилася книжечка „Як нам задовольнити наші пекучі потреби? (Деякі поради владі і населенню України)", і хоча тема вельми актуальна, дата видання – 1920 рік і сам вигляд свідчить про її поважний „вік". Автором цієї книжечки порад є „якийсь" А. Дзендзель, а видана вона у Коломиї.

Читаємо її зі справжнім здивуванням, і якщо б не бачили її „старечого" вигляду і трохи дивної, як на теперішні часи, української мови, то ніяк не повірили б, що вона написана у 1920 році. Читаємо уважно її зміст від першої сторінки до 26-ої (на якій вона закінчується), а з думок не сходить запитання: як це можливе, щоб у 1920 році усі проблеми 2000-их років були так виразно окреслені, ніби це писав наш сучасник?

Обмежене місце мого тижневого фейлетону не дозволяє мені переписати тут 26 сторінок книжечки. Але подам деякі висновки автора, такі актуальні сьогодні, немов він їх писав тепер, у 2004 році. Ось деякі із них (зберігаємо мову оригіналу):

„1. Перш усього, влада і народ повинні зіллятись в одну непорушну силу і спільно дбати про добробут держави та її громадян.

2. Народ і влада повинні пам'ятати, що тільки впертою безупинною працею, працею по виробництву реальних цінностей, можна добитися поліпшення добробуту, економічного і культурного, як держави так і громадян.

3. Народ і влада повинні пам'ятати, що гроші не є самоцінність, і що погоня за грішми, накоплювання великих сум гроша є дуже шкідлива річ.

4. Необхідно, щоб в державі усі ставилися більше уважно до грошей і не розкидали їх, як якусь непотріб.

5. Необхідно, щоб влада пристосовувала податки до сучасного становища і щоб населення свідомо ставилось до податкового питання"...

Тут, у цій книжечці, що має 84 роки „життя", знаходимо різні практичні поради, як провадити торгівлю, як уживати свої гроші, – не ховати їх в „таємних схованках", тільки давати їх на „загальний торговельний та промисловий оборот", як „конечним є, щоб держава обмежила право продавців накладати великі прибутки на собівартість товарів".

Надією і сподіваннями закінчує автор цю цікаву і таку актуальну книжечку: „Коли в низці инших заходів будуть добре влаштовані ці питання, то можна бути певним, що незабаром Україна вийде зі сучасного скрутного економічного становища і займе почесне місце серед інших держав світа, а її громадяни будуть мати можливість значно легше задоволити свої матеріяльні потреби".

Ось таке вичитали ми у цій книжечці, виданій у „славній" Коломиї. Чи справді історія мусить завжди повторюватися?

О-КА

Заява УАКРади у справі резолюції УНСоюзу

Президія УАКРади на своєму засіданні ознайомилась з резолюцією УНС у справі відновлення зв'язків з УККА та з особливою увагою проаналізувала її зміст.

УАКР поділяє становище УНС, що в єдності – сила громади. Одночасно підкреслюємо і наголошуємо, що УАКРада все стояла і стоїть на засадах єдности, обґрунтованих на принципах демократії, толерантности, плюралізму, узгодження думок і поглядів усіх, і в минулому зробила немало спроб до порозуміння в громаді на цих засадах. Тому УАКР і далі вітає кожну спробу до порозуміння в українській громаді.

Однак УНСоюз, на жаль, не пішов у цьому напрямку, не представивши свого становища і не порадившись ні з управою УАКРади, ні з невтральними організаціями про свій крок, і не вказав, які сталися зміни зі сторони УККА, тобто чи УККА відмовився від принципів, котрими він керується після XIII Конгресу УККА в 1980 році, а цими принципами є повна партійна монополізація громадського життя. Ця партійна монополізація стала основою постання УАКРади в 1983 році, головним творцем якої і був УНСоюз, а ключеві позиції в УАКРаді займали Іван Флис, Уляна Дячук, Володимир Сохан, заступаючи невідклично демократичні принципи. Це мова незаперечних фактів!

Сьогодні не бачимо познак, щоб настанова партійної монополізації в УККА у чомусь змінилась!

До речі, в минулих роках в загальному була певна злагода і навіть дружня співпраця між УАКР, УККА та невтральними організаціями. Можна було сподіватись, що йде до кращого. Доходило до солідарности в діях. На жаль, в останньому часі ця співпраця з невідомих причин урвалась. З'явилось повне ігнорування інших – трактування, наче „їх нема".

УАКРада далі стоїть на становищі демократичних принципів, на базі толерантности, плюралізму, узгодження та координації співпраці, і це вважаємо найвагомішою підставою сили громади і солідарности, що може з часом довести до остаточної єдности.

На засадах демократичних принципів у громадському житті Президія УАКРади прагне утворення одного координаційного центру. Це повинно здійснюватись згідно з прийнятими постановами на конференції всіх організацій, що відбулась у травні 2001 року в „Рамада Інн", Іст Гановер, Н. Дж., учасниками були організації, що входять в системи УККА та УАКРади і невтральні організації, які не входять до жодної з централь. Чому до сьогодні не зреалізовані жодні з постанов згаданої конференції?

Президія УАКРади ще і ще раз підкреслює і наголошує, що вона стоїть незмінно на демократичних принципах толерантности всіх в українському громадському житті, і на таких принципах готова завжди співпрацювати і змагати до солідарности та остаточної єдности.

За президію УАКРади:
Ігор Гавдяк, голова
д-р Роман Барановський, секретар
26 січня 2004 рік

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Одна українська централя – це добре

Хочу вірити, що мої думки будуть відповіддю на статтю Богдана Кандюка „То вже одна, чи дві централі" (Свобода", ч. 3).

У Ню-Гейвені, Кон., Український Народний Союз – досить сильна організація і має відносно велике число членів. Ню-Гейвен – мале місто, і якби не університет Єйл, то наше місто було б лише невеликим містечком Нової Англії. Нема тут індустрії, ні підприємництва, ні так званого соціяльного життя. Вправді був в Ню-Гейвені „Вінчестер", котрий на підставі історії вогнепальної зброї здобув Америці Захід.

Хочу вірити, що вернеться до нашого міста перша у США „Рідна Школа", що в ній вчив проф. Едвард Жарський (пізніше – голова Шкільної ради при УККА), Данилович, В. Фіцалович та інші. Ми одні з перших що на день 22 січня складали вінок перед пам'ятником героїв в супроводі сумівців, а наступного року сумівці в присутності пластунів промовляли молитву і піднімали синьо-жовтий прапор на щоглі міського парку Ґрін.

Хочу вірити, що з'єднання Українського Союзу з УККА принесе українцям повагу, силу і політичні маневрування, котрі позитивно вплинуть на добро батьківщини – Америки і держав, з котрих приїхали наші діди, батьки чи ми самі прийшли.

Богдан Данко,
Ню-Гейвен, Кон.

Чи створять українці одну централю?

Розглядаючи складну проблему українства в загальному та потребу створення структури та усучаснення цілей для сьогоднішнього, а ще головніше, майбутнього життя українських громад в США, приходжу до висновку, що це ми маємо вирішити спільно.

Передумови, щоб це осягнути: ніхто не має права на монопольне рішення; люди, які не здатні йти на компроміс, не повинні брати участи в конґресі; делеґатів на конґрес вибираємо з молодих людей, бо вони мають менше упереджень до інакодумаючих, розуміють і знають модерні технології, і для молодих є важливіше завтра, ніж учора. Потрібно провести наради громад Ню-Йорку, Філядельфії, Керґонксону, Чикаго і т. д., на яких мають брати участь всі організації і поодинокі особи тут народжені й новоприбулі, формою зустрічі можуть бути панелі, організаторами зустрічей можуть бути УККА і УАКР. Модераторами на панелях повинні бути викладачі суспільних наук з американських університетів і коледжів. Модель Вашінґтонської групи (TWG) потрібно взяти до уваги. Сподіваюсь, що українська преса, україномовна та англомовна, виконає функцію в серйозній дискусії й потрібній акції для здійснення так потрібного розв'язання діяспорної ситуації, стане прикладом демократичного процесу, так потрібного в Україні.

Осип Мороз,
Керґонксон, Н. Й.

Збережемо українські грамзаписи

Американці українського походження Степан Максим'юк, Віктор Мішалов, Роман Савицький, Надія Світлична пам'ятають друковані праці з історії українського грамзапису, що появилися в останні десятиліття. В деяких з них брав участь і я – спочатку як перекладач з чужоземних мов музикознавчих текстів, а потім як дослідник українського грамзапису, бо моя дочка Мар'яна в 1995 році закінчила консерваторію, написала дипломну роботу про грамзаписи хорової музики і пояснила мені деякі терміни, тому частина наших публікацій має двох авторів. Наші дописи про грамзапис і мої переклади з семи европейських мов є у двохтомнику „С. Крушельницька" (1978–79 р.), однотомнику „М. Менцінський" (1995 р.) і аналогічному збірнику про О. Кошиця. Історія вивчення грамзапису, а також наша (моя і дочки) участь у цьому процесі описана в моїй доповіді на міжнародній конференції про електронні та візуальні мистецтва (EVA), яка поміщена в Інтернеті. У цій статті я писав, що багато нервів та грошей витратили на вивчення історії вокалу та грамзапису інженер А. Желєзний (автор книжки у 1989 році) та філолог І. Лисенко (автор словника українських співаків, 1995 р.), а я був співавтором та організатором цих видань.

Дискографію музичних творів М. Лисенка протягом минулого десятиріччя я передавав Музею композитора в Києві, П. Медведику з Тернополя, О. Козаренкові (Київ-Львів) і Т. Булат (Київ-США), а для її сина Т. Філенка склав дискографію „П. Тичина в музиці". Машинописи різних статтей я вручив багатьом закордонним добродіям, зокрема С. Максимюку, Р. Савицькому, Н. Світличній, В. Мішалову. Чи вдалося їм щось з цього надрукувати в оригіналі чи в перекладі на англійську мову? Цього я не знаю.

Тепер я прошу усіх, хто має таку можливість переписати для мене і для України на касети чи компакт-диски цікаві українські грамзаписи минулого (дореволюційні та довоєнні) і переслати чи передати мені. В ці перезаписи прошу включити грамзаписи різних хорів О. Кошиця. Усі ці записи повинні повернутися в Україну. Моя адреса: Чоколівський бульвар, 9/13, кв. 21, Київ, 03186 Ukraine. Тел.: (380) (44) 248-22-12.

Михайло Зьола,
Київ

Дружити, але – через кордон

Російський поет Володимир Маяковський на початку минулого століття, пам'ятається, писав (перекладу з російської): „А що ми знаємо про лице України? Знань вантаж у росіянина худий – тим, хто поруч, пошани мало. Знають от український борщ, знають іще українське сало. І з культури понімали пінку: крім двох прославлених Тарасів – Бульби і відомого Шевченка, – нічого не вичавиш, скільки не намагайся".

Що тут скажеш, поезія, навіть публіцистична, не старіє. Хіба що ім'я „відомого Шевченка" для росіян змінилося: нині це вже не Тарас, а зірка футболу Андрій Шевченко. Знають також ненависне московським вболівальникам київське „Динамо" та заробітчан з України – „хохлів" (практично ця назва стала ледве не офіційною). От на такому приблизно інформаційному тлі відзначається в Росії 350-річчя Переяславської ради, що поклала початок об'єднанню Росії й України, про яке тепер пишуть як про „входження лівобережної України до складу Російської держави" – відчуйте різницю.

На тім же рівні політичної культури були витримані і великі сюжети в тижневих інформаційних програмах провідних телеканалів. Усі відстежити не удалося, але того, що побачив на офіціозному „Першому каналі" і на „опозиційному" НТВ, цілком вистачило. Обов'язковими елементами сюжетів були борщ, сало, дурнуватий націоналіст-самостійник у хуторянській вишиванці і, на протилежному боці, переважна більшість народу, яка міркує про те, що дружити потрібно не з Америкою, а з Росією. А ще краще – з нею об'єднатися (з Росією, зрозуміло, а не з Америкою). Нічого розумного і симпатичного, але не зв'язаного з Росією, автори сюжетів в Україні не знайшли. Кожному зрозуміло: що таке „хохли" без Росії?..

У колишні радянські часи дружба і взаємоповага між народами нав'язувалися зверху. Тобто, говорячи сьогоднішньою мовою, виходить, що тоталітарне радянське керівництво стояло у джерел модної нині на Заході політкоректності. Тепер же з політкоректністю у нас стало якось туговато.

Боляче, коли тебе кривдять. Але коли тебе кривдять, просто не помічаючи, думаючи, що хвалять, – образливо подвійно. Саме тому я, українець з російським прізвищем і російським паспортом, не хочу, щоб Росія й Україна були навіки разом. Давайте дружити родинами, домами, областями, „водками"-горілками. Але кордон нехай залишиться. Щоб була земля, де на звичне для багатьох росіян слово „хохол" реакція може бути приблизно такою же, як в Ізраїлі на слово „жид", а в Гарлемі – на слово „ніґер".

Олег Кудрин,
Москва, Росія

Це не була прем'єра

З приводу публікації до 100-річчя М. Колесси („Свобода", ч. 3) хочу додати наступне. Перше виконання (не повністю) симфонічної кантати Станіслава Людкевича „Кавказ", відбулося під керівництвом автора на Шевченківському концерті у Львові 1914 року. У цьому пам'ятному концерті виступив востаннє як соліст Олександер Мишуга.

Перше виконання твору в його цілості відбулося перед Другою світовою війною з нагоди ювілею хору „Боян", теж у Львові.

Чергове, величаве, незабутнє виконання кантати „Кавказ" сталося 11 квітня 1943 року у Львівському оперному театрі. Я був на цьому концерті. Отож виконання цього твору на початку 1950-их років у залі Львівської філярмонії аж ніяк не було прем'єрою, як зазначено у підписі до фотографії..

Роман Ференцевич,
Александрія, Вірджінія

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Помер інж. Михайло Нич

(1911-2004 рр.)

27 січня 2004 року відійшов у вічність інж. Михайло Нич, довголітній секретар 397-го Відділу Українського Народного Союзу ім. св. Ольги, а також довголітній член Управи окружного комітету Відділів Українського Народного Союзу Філядельфійської округи.

Водночас покійний протягом багатьох років був активним членом Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) і очолював українську громаду Метрополітальної Філядельфії, відділу УАКради.

Степан Гавриш,
голова Філядельфійської округи УНСоюзу

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу
ЛИСТОПАД 2003 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 10/2003	5,860	12,131	2,659	20,650
Неактивні члени 10/2003	7,657	16,053	0	23,710
Всі члени 10/2003	13,517	28,184	2,659	44,360
Активне членство				
Приріст у 11/2003				
Нові члени	4	8	0	12
Нові УЛ	3	2	0	5
Прийняті наново	5	9	0	14
Разом	**12**	**19**	**0**	**31**
Убуток 11/2003				
Померли	0	23	0	23
Вибрали гроші	8	5	0	13
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	16	10	0	26
Виплатили вповні вкладки забезпечення	4	13	0	17
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	4	2	0	6
Вигасло забезпечення (активні)	0	6	0	6
Кінчилось забезпечення	3	5	4	12
Разом	**35**	**64**	**4**	**103**
Всі активні члени 11/2003	5,837	12,086	2,655	20,578
Неактивне членство				
Приріст у 11/2003				
Виплачене забезпечення	4	13	0	17
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	4	2	0	6
Разом	**8**	**15**	**0**	**23**
Убуток у 11/2003				
* Померли	1	29	0	30
* Вибрали готівку	0	11	0	11
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	0	6	0	6
Повернені в активні	5	9	0	14
Вигасло забезпечення (неактиквні)	1	4	0	5
Разом	**7**	**59**	**0**	**66**
Всі неактивні члени 11/2003	7,658	16,009	0	23,667
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 11/2003	**13,495**	**28,095**	**2,655**	**44,245**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Степан Хмара: „Українці Америки - наша надія"

Степан Хмара (фото початку 1990-их років з архіву „Свободи")

Ім'я Степана Хмари – колишнього багатолітнього політичного в'язня радянських концтаборів, депутата Верховної Ради України I, II та IV скликань, відомого правозахисника, а нині заступника голови партії „Батьківщина", добре відоме і в Україні, і за її межами.

Народився С. Хмара 12 жовтня 1937 року на Львівщині, в родині хлібороба. Вищу освіту здобув у Львівському медичному інституті. Впродовж кількох років працював лікарем-стоматологом у Червонограді. Брав активну участь в діяльності підпільних організацій, які боролися за проголошення України незалежною державою. В 1980 році С. Хмара був засуджений на 7 років позбавлення волі за його „антирадянську" діяльність. В 1987 році повертається до Львова і знову включається в боротьбу за незалежність України. В 1990 році Степана Хмару львів'яни обирають депутатом Верховної Ради України і депутатом обласної Ради. В 1994 році він втретє стає депутатом Верховної Ради. В даний час С. Хмара – член парламентського Бльоку Юлії Тимошенко.

Наприкінці січня С. Хмара відвідав українську громаду Чикаго. Скориставшись з цієї нагоди, Анатолій Гороховський зустрівся з депутатом і попросив його відповісти на декілька запитань. Текст цієї розмови вміщуємо нижче.

– Ви вже вдруге у США. Чим важливі для Вас ці візити?

– Кожні відвідини цієї країни залишають багато яскравих вражень, збагачують новим політичним досвідом. Вперше Чикаго, столицю Середнього Заходу, я відвідав у січні 1992 року. Добре пам'ятаю, як раділи мої земляки, що постала незалежна Україна. Цього разу я приїхав до Чикаго, щоб узяти участь у відзначенні роковин січневих подій 1918 - 1919 років. Це була корисна зустріч, я мав можливість ознайомити американських українців з тим, як живуть сьогодні люди в Україні, розповів про нашу політичну ситуацію, про працю Верховної Ради.

– Нещодавно в Україні було відзначено, згідно з указом Президента Л. Кучми, 350- річчя Переяславської Ради. Як сприйняло суспільство цей ювілей?

– Оскільки в радянські часи офіційна пропаганда до невпізнання спотворювала причини і наслідки цієї події, то ще й досі в Україні, а особливо в Росії, деякі політичні середовища і навіть історики продовжують вважати, нібито українці впродовж тривалого часу домагалися об'єднання з росіянами. Все це злісні вигадки. Наш народ зазнав величезних втрат від Переяславської Ради. Російський імперіялізм і до 1917 року, і пізніше, в радянські часи, проводив антиукраїнську політику геноциду, зокрема у формі голодоморів, від яких український народ втратив до 10 мільйонів осіб.

– Що Ви думаєте про реформу, яку має намір здійснити Президент Кучма і більшість у Верховній Раді?

– Так звана політична реформа, ініційована Президентом Кучмою, є насправді авантюрою, розрахованою на те, щоб надовго зберегти нинішній антинародний олігархічний режим.

– Що протиставляє цим намірам опозиція, зокрема парляментська фракція партії „Батьківщина", до якої Ви належите? І також поясніть, як виникла ця дивна більшість у Верховній Раді?

– Вона була створена внаслідок ревізії результатів парляментських виборів 2002 року – на догоду Кучмі і олігархам. Ця більшість створювалася засобами шантажу, залякування, підкупу депутатів. Саме тому вона сліпо служить Кучмі, грубо порушує Конституцію і регламент праці парляменту. Ось чому ми ми, представники опозиції, змушені були вдатися до бльокування засідань, щоб не допустити прийняття непоправних рішень.

– В одному з Ваших останніх газетних виступів Ви остерегли, що опозиція вдасться до непарляментських заходів. Що Ви мали на увазі ?

– Йдеться про маніфестації, пікетування, віча, які підтримуватимуть опозицію і чинитимуть тиск на владу. Я вважаю, що ці непарляментські методи можуть змінити ситуацію, яка склалася в країні, і сприятимуть проведенню прозорих і чесних виборів президента.

– Як Ви сприйняли рішення Конституційного суду про те, що Л. Кучма має право втретє обиратися президентом?

– Це рішення – ганебне. Голова Соціялістичної партії України Олександер Мороз мав усі підстави назвати його „правовим ідіотизмом". Конституційний суд не має права змінювати Основний закон країни, він може тільки роз'яснювати його положення. Насправді ж виявилося, що Конституційний суд є маріонетковим органом, який виконує політичні замовлення Кучми і його оточення.

– Як українське суспільство сприйняло недавню візиту Путіна до Києва? І що було її справжньою метою?

– Формально приїзд Путіна пояснювався тим, що він мав взяти участь у закритті Року Росії в Україні. Про що говорили глави держав, можна тільки здогадуватися – громадськість про це нічого не знає. Я певний, що, окрім політичних та економічних питань, йшлося про те, як зберегти Кучмі президентське крісло.

– Опозиційні партії України виступають проти того, щоб Кучма кандидував на третій президентський термін. А якого кандидата на цей пост підтримуєте Ви?

– Так склалося, що Віктор Ющенко є найпопулярнішим серед провідних політиків України. І тому він має шанс змінити Кучму. Однак ще треба дуже багато попрацювати всій опозиції, до складу якої входять „Наша Україна", Бльок Юлії Тимошенко і соціялісти, щоб ступінь довіри до Ющенка став ще більшим. Для цього потрібна чітка, прозора програма дій, зрозуміла і доступна виборцям.

– А чи знаєте Ви, що дружина Ющенка, Катерина Чумаченко, походить з Чикаґо, тут вона народилася, тут здобула освіту?

–Так, добре знаю, що вона вихована в українському дусі, чудово володіє українською мовою, дотримується традицій і звичаїв свого народу. На відміну від неї, дружина Президента Кучми демонстративно не бажає послуговуватися українською мовою.

– Як, на Вашу думку, українська громада Америки може сприяти дальшому демократичному розвиткові України?

– Є дуже важливим стукати в двері сенаторів, конгресменів, аби вони і уряд не займали позиції стороннього спостерігача, коли йдеться про інтереси України. Якщо наша батьківщина стане демократичною, сильною країною, то це відповідатиме інтересам Америки і всієї світової спільноти.

– І на закінчення, що Ви хочете побажати читачам „Свободи"?

– Бажаю усім їм залишитися українцями, зберігати народні традиції, мову, культурні надбання нашого народу і виховувати своїх дітей в дусі українського патріотизму.

РІК ПОЛЬЩІ В УКРАЇНІ

Досвідом Польщі варто скористатися в Україні

КИЇВ. – Інститут Евро-Атлантичного співробітництва спільно з Центром миру, конверсії та зовнішньої політики України провели опитування експертів з теми українсько-польських взаємин, з приводу вступу Польщі до ЕС.

Опитування проводилося з 20 грудня 2003 року до 10 січня 2004 року. Був опитаний 61 експерт – за стандартизованою вибіркою. Серед них – працівники органів державної влади, державних аналітичних структур та профільних академічних інститутів, працівники міністерства оборони, аналітики недержавних мозкових центрів, провідні журналісти-міжнародники.

Українсько-польські взаємини вважаються ключовим елементом у процесі входження України до спільноти европейських демократичних держав. З моменту рішення про розширення Европейського союзу й визначення Польщі на користь повного членства в ньому проблема розвитку двосторонніх взаємин у новій геополітичній ситуації набула особливої актуальности та стала темою широкої дискусії в політичному середовищі та в ЗМІ.

Основу анкети було побудовано на принципі дуальности, тобто запитання про Україну ставилися на тлі відповідних процесів у Польщі. В цей спосіб було здійснено спробу виявити погляд українців на евроінтеґраційні процеси у Польщі, що може становити певний інтерес і для польської сторони. Застосований підхід дозволяє також порівнювати оцінку експертів евроінтеґраційних процесів в Україні та Польщі.

Більшість опитаних протилежно оцінила евроінтеграційну політику обох країн, вважаючи, що в Польщі вона була успішною, в той час як в Україні – навпаки. Українські експерти, в основному, визнали об'єктивність інформаційної кампанії в Польщі, в той час, як в Україні її сприйняття неоднозначне, з акцентуванням на спотвореному характері інформації.

Оцінюючи ефективність різних елементів ведення інформаційної кампанії в Польщі для використання їх в Україні, експерти однозначно наголошують на необхідності праці з окремими групами населення. Значну увагу пропонується приділяти також реклямній кампанії у ЗМІ, створенню спеціяльних програм освітнього характеру, а також мережі евроклубів. Поінформованість українського населення стосовно проблематики взаємин України з ЕС експерти оцінюють переважно неґативно. Половина опитаних вважають її спотвореним, третина – двоїстим.

Три чверті опитаних пропонують владі домагатися визнання перспектив членства в ЕС з одночасним здійсненням відповідних реформ.

Подібною є оцінка практики безвізових поїздок до країн ЕС, яка для польських громадян посилювала підтримку ЕС, а для українських громадян (жорсткий візовий режим) серйозно впливала на посилення евроскептичних настроїв в Україні.

Найбільшу підтримку Польщі в її інтеграційній політиці надавали США та Німеччина. Україна ж, крім цих двох держав, може розраховувати також на Польщу. Ролячленства в НАТО для інтеграції країни в ЕС вважається однозначно важливою, причому три чверті опитаних вважають, що евроатлантичні прагнення України будуть сприяти евроінтеґрації в цілому.

Абсолютна більшість опитаних оптимістично дивиться на обстоювання Польщею українських інтересів при вступі до НАТО та ЕС.

Володимир Горбач, Олесь Лісничук

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 8 ЛЮТОГО 2004 р.

Бруклин, Н. Й. – Річні загальні збори 293 Відділу Братства Святого о. Николая відбудуться зараз по Службі Божій в приміщенні залі при 261 19 вулиці. Запрошуємо все членство прибути, вирівняти усі членські вкладки. На порядку нарад вибір нової управи та різні союзові справи на біжучий рік.

За Управу:
Іван Хома, голова
Роман Форостина, секретар

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

День українських жінок став святом громади у Дітройті

Приємним і урочистим Днем українських жінок дітройтська Окружна управа вшанувала 19 жовтня 2003 року усіх українок, які жертвенно працюють для добра громади, серед них – заслужену громадську діячку 95-річну д-ра Марусю Бек, яка в 1933 році заснувала Округу СУА в Дітройті і стала першою членкою „Мишиґенського Храму Слави Українсько-Американських Жінок". У цьому святі взяла участь голова СУА Ірина Куровицька. Художня частина Дня українських жінок включала виступ „Квартету союзянок" (Ліса Каліс, Ліля Літинська, Наталка Марущак і Кристі Ольшевська, під музичним керівництвом Олі Соловій), а також показ українського народного одягу. Співголовами Організаційного комітету імпрези були Анна Мацілинська і Марія Лісовська. На фото сидять (зліва): Наталія Гевко, Лідія Казевич, Ірина Куровицька, Ліда Колодчин, Ліда Яхницька; стоять (зліва): Дарія Конюх, Софія Кошів, Ліда Пакула, Катя Кізима, Оля Соловій, Стефа Король, Марта Шехович, Анна Мацілинська, Марія Лісовська, Марія Миколенко, Світлана Кордуба, Анет Стадник, Галина Палмер, Єлисавета Кучер.

Марія Лісовська

Що нового в центрі УККА „Українська світлиця?

Центр УККА для новоприбулих „Українська світлиця", створений півтора року тому, поступово розширює обсяг праці, спрямованої на допомогу новим іміґрантам. В другому півріччі 2003 року працювали три групи з вивчення англійської мови, де викладають Лариса Гулович і Неля Михайлів, група комп'ютерних знань (викладач Юрій Бабич).

У січні почався запис на новий семестр, комплектуються нові групи. Починають зголошуватися американці українського походження, що хотіли б вивчати українську мову. Центр перебуває у постійному контакті з координаторами міської програми „Health plus", яка надає безкоштовне медичне забезпечення людям з невисоким заробітком.

До праці в Центрі долучилися нові вчителі англійської мови, які по суботах черґуватимуть у Центрі і надаватимуть консультаційну допомогу (складання листів до американських установ, переклад офіційних листів з англійської мови, заповнення аплікаційних форм тощо), а також допоможуть підготуватися до іспитів на громадянство США. Координує цю важливу ділянку член Екзекутиви УККА, доктор права Андрій Шуль.

7 лютого, о 10-ій год. ранку, відбудеться нове заняття з теми „Про нові можливости одержання робочої візи та леґального статусу". Завдяки пожертвам і даткам відвідувачів Центру зібрано 620 дол. для придбання копіювальної машини.

Успішно працювала протягом минулого року „Арт-студія" під керівництвом Василя Барабаша, яка підготувала у 2003 році дві виставки.

Налагоджено контакт з українським бюром працевлаштування у Брукліні (пошук праці для жінок). Групу професійної орієнтації веде при Центрі інженер Ярослав Олач. Додатково введено теоретичні і практичні заняття з електроніки, які вестимуть спеціялісти компанії „Intercom". Українським фахівцям завдяки їм відкриваються добрі перспективи на американському ринку праці.

Адреса центру „Українська світлиця" – 203 Second Ave., New York, Тел.: (212) 674-7414.

Оксана Лиховид,
директор Центру
Ню-Йорк

Людина, гідна наслідування

До людей, які, замість розчаровуватися в Україні, наполегливо шукають способів допомогти їй і організаціям, гідних тієї допомоги, належить Йосиф Пантелюк.

Між історичними містами Снятином і Коломиєю розташоване невеличке село Іллінці. У цьому селі 5 квітня 1912 року у селянській родині Дмитра і Олени Пантелюків народився Йосиф. В рідному селі закінчив народну школу, і в дуже молодому віці, у 22 роки, оженився з Оленою Кітлер. З наступом більшовиків на Західню Україну, в 1944 році він опинився в таборі для біженців біля Реґенсбурґу. До Америки прибув в1949 році, оселився у м. Фліт, штат Мишиген, де подружжя Пантелюків фінансово сприяло будівництву місцевої церкви і Народного дому. Вийшовши на пенсію, родина Пантелюків в 1980 році переїхала до Норт-Порту в Фльориді.

Все своє життя Йосиф Пантелюк цікавився подіями в Україні. Був палким прихильником Народного Руху України, на діяльність якого на початку 90-их років пожертвував поважну суму грошей, фінансово допомагав у виборчій кампанії 1992 року.

У Коломиї допоміг відкрити велику крамницю будівельних матеріялів; рідній сестрі – відкрити крамницю взуття; у Винниках під Львовом допоміг відкрити дві крамниці, придбати для сільського господарства трактор і авто. Ця ініціятива Й. Пантелюка допомогла багатьом людям дістати працю, допомогти у розвитку так потрібного для України малого підприємництва.

Й. Пантелюк тяжко пережив вістку про вбивство голови Руху Вячеслава Чорновола. Довідавшись про створення в Україні Фонду ім. В. Чорновола, він відразу пожертвував 10 тис. дол. на видання першого тому творів В. Чорновола.

Йосип Пантелюк

З власного досвіду знаючи, яку важливу ролю у будівництві власної держави відіграють національні кадри, він зацікавився діяльністю творчої молоді в Україні, з якою працює „Смолоскип". Довідавшись, що стипендіяти „Смолоскипу" (а їх у 2002-03 навчальному році було 629) – це в першу чергу національно свідома молодь, яка навчається в різних високих школах України, а крім навчання, займається громадською діяльністю, бере участь в численних семінарах і конференціях „Смолоскипу" в Україні – він вирішив пожертвувати 10 тис. дол. на стипендійний фонд „Смолоскипу".

Йосиф Пантелюк – це самовіддана людина, яка вирішила допомогти Україні, щоб вона економічно і духовно стала на свої власні ноги. Це людина, яка може стати прикладом для багатьох українців у світі, які фінансово і морально можуть допомогти, щоб Україна була багатою і цивілізованою державою.

Петро Варнак,
Київ

УКРАЇНА І СВІТ

Текст і підтекст однієї незгоди в уряді

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 19 січня добровільно склала з себе урядові обов'язки голова Державного комітету України з питань реґуляторної політики і підприємництва Інна Богословська. В Україні її також знають як керівника Конституційно-демократичної партії і громадського руху „Віче України“. Навздогін, буквально через день, пресова служба Кабінету міністрів розповсюдила коментар з цього приводу, запевняючи, що йдеться не про добровільне залишення міністерського крісла, а про звільнення І. Богословської – з причини її незадовільної праці. Мовляв, вона „не здійснювала...“, „не забезпечувала...“, „не зуміла...“, „унеможливила системну роботу очолюваного нею комітету“ і т. д. Але спізнившись рівно на один день, цей коментар, попри свій зверхній, безапеляційно-начальницький тон, вже не мав сили ні переважити, ні спростувати ясних арґументів, викладених в заяві І. Богословської в день її відходу, 19 січня. Чесно кажучи, цією жалюгідною реакцією уряд України не додав собі авторитету, бо „сором-ливо“ залишив без відповіді головний – політичний – аспект заяви міністра І. Богословської.

Зайве говорити, що сьогодні в українському уряді нема жодного члена, на адресу якого не можна було б висловити більшої чи меншої критики. Помітні, а тим більше вражаючі досягнення в економіці, соціяльній сфері, культурі – все ще попереду, і це означає, що весь уряд чогось там „не здійснює“ і „не забезпечує“. І коли Президент чи прем'єр когось зсувають з керівного крісла, то кожного разу дуже мудро розводяться про його недостатні кваліфікації, невідповідні ділові якості і т. п. Але майже ніколи – про загальну атмосферу в уряді, про світоглядну зрілість міністрів і всіх інших відповідальних осіб, про їхні ідейно-моральні засади служіння Українській державі й українському народові.

І. Богословська у своїй заяві порушує якраз ті речі, про які мовчать. Вона визнає, що працювала набагато гірше, ніж треба, але це тільки тому, що „система виконавчої влади в країні хвора і неефективна. Ні її структура, ні функції, ні розподіл повноважень, ні особовий склад – не відповідають нов им завданнням держави, сучасним потребам суспільства. Необхідна радикальна адміністративна реформа“.

Це загальна, так би мовити – об'єктивна причина. Але ж знаємо, що недоліки, перш ніж стати суспільними, є індивідуальними, тобто пов'язаними і з професійним рівнем, і з характером певної особистости, її світоглядом, врешті-решт – з її позитивною чи неґативною психоенерґетикою.

„Як переконаний прихильник ринкової економіки, – пише в заяві І. Богословська, – я намагалася підтримувати і розвивати підприємницький дух українців, працюючи в напрямі зменшення податкового тиску, підвищення прибутків громадян, дереґуляції, приваблювання інвестицій, створення фондового ринку. У служінні моїй країні – моя радість і самоствердження. Однак під час моєї праці виявилися нездоланні суперечності з ідеологією і принципами діяльности, що їх сповідує перший віце-прем'єр Азаров М. Я, відповідальний за економічний сектор уряду. Оскільки сучасна система виконавчої влади України є гібридом залишків совєтської адмінсистеми і слабких зародків ринкової економіки, вплив суб'єктивного чинника залишається неприпустимо високим. Це поживний ґрунт для таких осіб, як Азаров і для такого явища, як 'азаровщина' “.

І далі І. Богословська вичислює сім гріхів цього нелогічного і, на жаль, типового для України явища: це – неповага до громадян власної країни і нелюбов до самої України, відсутність віри в її сили; відсутність системного підходу, праця в постійному стані стресу; розпоряджання бюджетними грішми як своїми власними; цілковите зневажання законів; подвійні стандарти і лицемірство; войовниче невігластво, визнання рації лише за собою; відмова від чесної і відкритої групової праці – на користь брехні, маніпуляцій людьми, погроз і шантажу“. Після кожного пункту критики йдуть конкретні докази.

І висновок: „З такими людьми у владі неможливе ні примирення, ні консолідування суспільства, ні економічний розквіт країни. Такі люди скомпрометують будь-яку владу і будь-яку добру ідею“.

Київські журналісти, звиклі до того, що політичне середовище України поділене на провладні сили і опозицію, відрухово сприйняли крок І. Богословської, як опозиційний, тому були заскочені, коли вона спростувала цю думку, наполегливо підкреслюючи, що мотиви її вчинку – моральні, а не політичні. І це великою мірою пояснює, чому в заяві відсутня вичерпна картина взаємозв'язків і взаємовпливів в уряді, що дало б чудову нагоду для журналістських сенсацій.

А тим часом, як на здоровий глузд, хіба це не сенсація – сама „азаровщина“? Хіба може не дивувати, що „азаровщина“ значною мірою характеризує всю систему сьогоднішньої української влади? Хіба не дивує, що урядовець, який вперто не хоче розмовляти українською мовою і єдиною „заслугою“ якого перед Україною була його глухота і брутальність на посту голови Державної податкової адміністрації, потрапляє на ще вищий пост? Не кажемо, що це зле – ні з того, ні з сього запрошувати росіянина-калужця до складу уряду незалежної Української держави, але ж чому запросили з Калуги чи Тули не чесну, порядну людину, а саме Азарова?

Так, не всі суб'єктивні аспекти діяльности уряду висвітлює заява І. Богословської. Як і недавня заява Валерія Хорошковського, який трохи раніше, цього ж таки січня, залишив пост міністра економіки та з питань европейської інтеґрації – з причини тієї самої „азаровщини“. Проте найголовніше можна зрозуміти: як пропрезидентська більшість у Верховній Раді є невиразним, драглисто-ситуативним політично-олігархічним конґльомератом, який нагадує одягнутих у фраки павуків у слоїку, таким самим нез'єднаним, обездуховленим і тому безплідним вищим виконавчим органом є „коаліційний уряд“, створений тією вельми умовною більшістю.

Петро Часто

Дебютантки

ВЕЧЕРНИЦЬ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

February 7, 2004

Hanover Marriott Hotel
1401 Route 10 East, Whippany, NJ

Ляриса Ольга Андрейко
Larissa Olha Andrejko

Наталія Більчук
Natalia Bilchuk

Оля Катерина Оліярник
Ola Kateryna Oliyarnik

Ляриса Пищимуха
Larissa Pyszczymuka

В пам'ять жертв Великого голоду 1932-33 років

Заповіт діда Якова: „Розповісти...“

Це було тоді, як вишні розцвітали в садках, зарослих бур'янами, а з півночі чорні клуби хмар покривали село Аврамівку і пливли небом десь у чорне неоране поле. Хата моя стояла лише через дорогу від „гулярні" (так у нас називали гуральню), яка, здавалося мені, врятувала моє життя. Батька за щось забрали. Говорили сусіди, що він був в якійсь армії і бився з червоними. Мати і менша сестра уже лежали в спільній ямі на цвинтарі, бо повмирали з голоду. Уже три тижні, як я залишився сиротою у порожній, непаленій хаті уже на все життя. Я знав, що мушу умерти так, як умирають усі мої сусіди і мої товариші, з якими я бавився у зеленому садку чи на дорозі, бо так сказав той чоловік, що був старшим, коли в нас розбивали піч, думаючи, що ми там заховали хліб.

Я не міг переступити поріг, стояв і дивився на Оленку, дивився і знав, що вона помре на колінах свого братика ще цієї ночі, вже останньої для неї, вона буде когось виглядати з шматочком хліба в руках...

Хоч я був худий і виснажений, проте, дивлячись на свої ноги, я був спокійний, бо вони ще не були опухлі, так як в моїх товаришів, які повмирали, і я бачив, як їх брали за руки і за ноги, вкидали на віз і везли десь на цвинтар. Своїм життям я мушу бути вдячний своєму новому знайомому, трохи меншому за мене. Він недавно приїхав на „гулярню" з батьками і оселився в хаті багатого селянина Дубограя, уже репресованого.

Мого знайомого звали Гришою, а батько його працював старшим бухгалтером на „гулярні". Я не питався Гриші, де вони беруть хліб і все до хліба у ці для мене страшні і голодні дні, бо вся моя увага була на тому шматочку хліба, що мені приносив у кишені Гриша і я з жадібністю поїдав його перед очима мого рятівника. Часом Гриша не приходив, і тоді я, голодний, ішов і тинявся коло хати директора „гулярні" – товстого чоловіка, якого робітники називали добрий Бронштайн – за його доброту і лагідність до робітників. Часом його робітниця виносила мені черствого сухаря або яку картоплину. Одного дня Гриша прийшов якийсь розгублений і десь поспішав. Він витягнув з кишені шматочок хліба і майже з плачем промовив до мене:

– Я мушу іти Василю... Мені тато заборонив виходити на вулицю...

Гриша побіг, а я залишився із своїми страшними думками, бо знав, що аж тепер я мушу умирати...

Десь у садку заспівала пташина і збудила мене із страшних думок. Я вузенькою стежиною пішов через садок відвідати своїх товаришів. Коло хати зустрів мене дід Яків лагідною, але і сумною усмішкою, і сказав, що хлопці пішли у район, може, де зароблять або випросять кусок хліба. Говорили люди, що дід Яків був розумний чоловік, любив оповідати про старовину, про життя давно минулих літ, та про те, як він колись любив господарювати на своїй власній землі. Дід Яків оглянув мене і промовив:

– Ти, Василю, як я бачу, тримаєшся добре, правда, худий, але ноги ще не опухлі, це добрий знак... Сідай коло мене, я тобі щось буду казати, а ти слухай...

Я сів на півrозваляній призьбі і чув, як у хаті плакали діти – це були дідові правнуки. Вони просили їсти, а їхня мама теж плакала і теж просила у когось порятунку. Я дивився на діда Якова, і мені його стало жаль. Дивлячись на його худе обличчя, запалі і сумні очі, уже пожовклий зморщений лоб, я думав, що він має не менше, як сто років. Висохлими і синіми губами він починав свою скаргу на когось мені незнаного, до людей мені невідомих, до людей жорстоких – пришельців із північного краю.

– Іди, Васильку, сідай коло мене та послухай мою немудру промову... Бачиш, синку, у мене сім'я велика, і я знаю, що ми усі повмираємо, але мусить бути якийсь Божий, християнський порядок. Отож я буду робити заповіт... Знаєш, що то є? Це коли людина народилася першою, то мусить умирати першою, а коли людина народилася останньою, то вона мусить умирати останньою. Це тепер так, Василю, бо кат забрав у нас останню картоплину. Коли у нас розбили комин, розвалили хлів і клуню, вимили останню зернину, то мій заповіт буде інакший...

– А що це таке заповіт, дідусю? – запитався я у діда Якова.

– Це синку, колись було, як батько лишав синові чи донці хату чи город, чи воли або коні, або навіть ціле хазяйство... Так колись заповідав батько дітям своїм. А що я заповім дітям своїм? Мене ограбили, все, що було в коморі, забрали, в хаті мені лишили одні ями, лише зоставили одні ночовки, в яких баба тісто колись місила. А мій заповіт буде інакший, – перший буду умирати я, бо я найстарший, за мною буде мій син Петро, пізніше жінка Горпина, ну, а потім їхні діти, від найстарших до наймешої Оленки. Ти, Василю, як не умреш, то не забудь своїм дітям чи онукам розказати, як ми з голоду вмирали. Ти, Василю, розкажеш своїм дітям про мій заповіт... Вже й хлопці прийшли з міста, може, принесли щось, бо он як діти плачуть...

Мої друзі прийшли з району не такі уже й веселі. Там коло пекарні юрба хлопчаків накинулись на стару хлібину, але Дмитро перший був коло неї, – під пахву і додому тікати... Отак і день проминув. Правда, хлібину розмочили у воді та й повечеряли всі разом. Дмитро і мене запросив до хати, і я, хоч голодний був, але пригадав дідів заповіт і передумав, піду – може, Гриша вийде та хоч сухаря принесе...

Гриша у той вечір не прийшов, і я сидів під хатою і думав свої невеселі думи. На небі уже засвітились перші зорі, а від сусідів доносились передсмертні зойки умираючих від голоду людей. Хтось на селі стогнав і просив хліба, а в темному садку кричала сова і наводила на мене великий страх. Чомусь хилило на сон, а мої очі непомітно закривались. Я пішов у темну хату і в пітьмі сів на тверду, рядниною застелену лавку.

Я сидів голодний і думав про хліб. Пам'ятаю, наче ще так недавно мама моя пекла хліб, такий запашний, такий смачний. Він, як правдивий, увижається у мене перед очима, не дає мені заснути, бо я був дуже голодний у той зоряний вечір. Я дивився через вікно на зорями всіяне небо і мріяв знайти там

Я лежав на твердій лаві і думав одне і те саме: чому у нас немає хліба, чому у нас якісь чужі люди забрали муку, в льоху було трохи бараболі – теж винесли і на віз вкинули

свою маму і Ніну. Бо ж вони мусять бути там десь, на небі. Може, вони заглядають на нашу хату та хочуть забрати до себе і мене? Може, вони на мене чекають?..

Я лежав на твердій лаві і думав одне і те саме: чому у нас немає хліба, чому у нас якісь чужі люди забрали муку, в льоху було трохи бараболі – теж винесли і на віз вкинули, а там, де лежало трохи пшона, теж забрали... І мої думки розпливалися в темноті і ніяк не могли зійтись до моєї голови і мені пояснити про страшну голодівку. Я ніяк не міг зрозуміти, чому люди умирають, бо не мають що їсти...

Проходили довгі для мене дні, а ще довші ночі. Гриша виходив дуже рідко, виносив мені кусок хліба і зразу ж зникав. Я все більше ставав чомусь дуже втомлений, бачив, як мої ноги напухають, наче хтось їх наливав водою. Я уже навіть не звертав увагу на отих сухоребрих коней і старі вози, що скрипіли, навантажені мертвими людьми, яких возили на цвинтар.

Одного дня я прокинувся пізно, і побачив, як сонце світило у наше маленьке віконечко і його проміння заглядало у нашу розбиту піч і помаленько посувалось на лежанку та ховалось десь у кутку нашої бідної кімнати. У цей ранок Гриша не прийшов і я його більше ніколи не бачив.

На селі стогнали люди, умирали попід тинами, на дорогах, у бур'янах лежали старі і діти, їхні руки були простягнуті в останній раз до когось невідомого за шматочком хліба... По вузенькій доріжці, через зелений садок, я ішов, щоб провідати діда Якова і своїх товаришів. Було важко іти, я насилу пересував опухлі ноги, а на подвір'ї діда Якова було тихо, і в хаті було тихо, не чути стогону дітей, і в моїх грудях щось похололо...

Я увійшов у незамкнену хату і на порозі ледь не впав з переляку. Дід Яків лежав на спині і ніби дивився відкритими очима на стелю, а руки і ноги, з покрученими пальцями, лежали на глиняній підлозі і вже не рухались. Я стояв на порозі і дивився на мертвих людей... Всі вони повмирали з голоду – старі, молоді, малі, лише дідового сина жінка Параска наче ще ворушила пересохлими губами, може, просила хліба, а може, мені так привиділось, бо я дуже тоді перелякався...

Я уже хотів виходити з хати, як зауважив у кутку малого Олексу, він сидів на землі, спершись спиною об обдерту стіну, і тримав на колінах, обнявши руками, найменшу Оленку. Вона дивилась на мене великими чорними оченятами... Я знаю, вона думала, що я для неї приніс щось їсти або шматок хліба, а я сам нічого не мав, я сам буду невдовзі умирати. Я бачив, що Олекса уже був мертвий, на його обличчі сльози залишили тоненькі сліди, коли він плакав в останній раз. Він теж не розумів, чому люди умирають, чому йому ніхто не подасть шматочок хліба. Руки обняли Оленку і так закостеніли, наче він боявся сам умирати, а Оленка ще ворушила устами і дивилась на мене. Я чомусь поліз у кишеню з надією, що там знайду якусь крихту, але в моїх старенькиx штанцях було порожньо. Я стояв на порозі, дивився на Оленку і чув, як по моєму обличчю потекли сльози. Я дивився, як умирала Оленка, і плакав. Я чомусь не міг переступити поріг, стояв і дивився на Оленку, дивився і знав, що вона помре на колінах свого братика ще цієї ночі, вже останньої для неї, вона буде когось виглядати з шматочком хліба в руках, вона буде когось виглядати...

Щось тоненькими струмочками потекло по моєму обличчю, щось покапало на мої коліна, на втертий поріг. А на мене дивились дитячі очі, великі очі, вони уже прощались з тихим вечором, з ясними зорями, які незабаром усіють темне весняне небо. Я стояв на порозі і плакав. В останній раз подивився на мертвого Олексу, на його померклі очі, повернувся і, як п'яний, пішов вузенькою стежиною до своєї хати. Біля хати я сів під тином і дивився на сільську дорогу. Була надія, що ось може вийде Гриша і принесе мені в кишені шматочок черствого хліба. Гриша не вийшов, хліба не приніс, а мені усередині наче стало легше, я вже ніби нічого не бачив, я тільки чув як на дорозі заскрипів старий віз і поїхав туди, де виднівся зарослий бур'янами сільський цвинтар.

В моїх очах темніло, і я дивлячись на темне небо, непомітно заснув. Хтось легесенько доторкнувся до моєї руки... Я почув дотик чогось невідомого, наче мама моя прийшла до мене, і я відкрив очі. Кучеряве волосся, чорні очі і круглe, дитяче обличчя з повненькими губенятами так мило дивились на мене. Це був ангел, той ангел, про якого мені мама не раз розповідала. Отож я уже помер і живу на небі, а біля мене сидить ангел, і я знаю – він принесе мені хліба, принесе молока, бо я хоч і на небі, але їсти мені так дуже хотілось, як ще ніколи.

Але що це?.. Це саме село, така сама „гулярня" і димар високий стоїть над заводом, і дим чорний, як завжди димить і стелиться над селом, покриваючи хати і сади своїм чорним покривалом. У мене все перемішалось, я нічого не розумів, чи й на небі люди вмирають з голоду, „гулярня" з великим і високим димарем, що виробляє спирт у нашому селі. А де ж мій ангел?.. А може, його тут не було, може, я ще живий, може, то Оленка була, я ж чую як вона плаче, а може вона вже нежива?

Я заплющив очі і вже нічого не чув, і нічого не бачив, я лише почув, ніби мене хтось підіймає, ніби мене хтось десь несе чи веде, а в грудях похололо: це, певно, на

(Закінчення на стор. 17)

11 лютого Гамільтон
Український
Культурний Центр
(905) 545-5645

12 лютого Віндзор
Аудиторія
св. Володимира
2000 Tecumsen Rd.East
(519) 258-5429,
п.Мицак

13 лютого Монтреаль
Дім Української Молоді
3270 Beaubien East,
Montreal, QC
(514) 593-4715,
(514) 593-5963

14 лютого Торонто
Silverthorn Collegiate
Institute
291 Mill Rd.
Toronto, ON M9C 1Y5
(416) 587-1143

15 лютого Рочестер
Українська Православна
Церква Св.Покрови
3176 St.Paul Blvd.
(585) 266-4490

20 лютого, 7 pm
Нью-Джерсі
Ukrainian Cultural Center
135 Davidson Ave.,
Somerset, NJ 08880
(908) 474-1100
(908) 474-1100
Залу для проведення концерту [illegible] Консисторії [illegible] в South Bound Brook.

21лютого, 7 pm
Філадельфія
Ukrainian Educational
& Cultural Center
700 Cedar Rd.,
Jenkintown, PA 19046
(215) 663+1166,
(215) 469-0910

22 лютого, 5 pm
Нью-Йорк
Fashion Institute of
Technology
Seventh Ave., at 27th Street
New York City, NY
www.fitnyc.edu
(908) 474-1100

26 лютого, 7 pm
Баффало
3275 Elmwood Ave.,
Kenmore, NY
St. John the Baptist
Ukrainian Catholic Church
(716) 630-0130

27 лютого, 7 pm
Клівленд
Ukrainian Church
6812 Broadview Rd.,
Clevelend, OH
(440) 886-6662

28 лютого, 7 pm, Чікаго
Clemente High School Western Division
Довідки в аґенції "Meest Media Chicago"
[illegible] 489-9225

Корпорація МІСТ MEEST представляє:

виступи зірок української естради
НАРОДНІ АРТИСТИ УКРАЇНИ
Михайло Мацялко
та
Марія Шалайкевич
гурт "СОКОЛИ"
та шоу-балет "Едельвейс"
у програмі "Усі ми прагнемо любові"

Соколи

ПРАВДА ПРО 1654 РІК

Проєкт НТШ в Америці про Переяславську раду

Доленосна своїми наслідками історична подія сталася 18 січня 1654 року в Переяславі, де гетьман Богдан Хмельницький присягнув на вірність московському цареві Олексієві задля протекторату від Польщі. Понад 300 років російська сторона пояснювала цей договір інакше, вважаючи, що він дав їй дозвіл правити Україною, запровадити жорстоке кріпацтво над українцями, колонізувати країну і нищити українську волю і культуру.

Наслідки Переяславської Ради ми бачимо і болієм над ними дотепер. Вони відчутні і видні не тільки під оглядом державно-політичним, але й церковним, економічним, суспільно-психологічним, мовним і загальнокультурним.

А попри всі ті, майже виключно негативні, наслідки договору, нема його тексту. Саме ця невиразність „договору" чи переговорів Богдана Хмельницького сприяла вільній інтерпретації з боку сильнішої сторони. Це також поставило вимогу, зокрема українським науковцям, досліджувати тему Переяслава.

Наукове Товариство ім. Шевченка ще у XIX ст. публікувало окремі наукові праці про цей договір. Михайло Грушевський досліджував і писав про цю тему в „Записках НТШ" 1898 р.; з початком XX ст. у „Літературно-Науковому Віснику" писали про неї Василь Герасимчук та Михайло Слабченко. Вже 1912 року НТШ видало дослідження Боріса Нольде „Автономія України з історичного погляду".

Під час існування СССР не було змоги на вільні історичні наукові дослідження, і це залишило велику прогалину не тільки у публікаціях, але і в усвідомленні українцями того, що саме собою представляла Переяславська Рада. Відома з тих часів одна більша праця історика Михайла Брайчевського – „Приєднання чи возз'єднання?" ясно ставила запит про суть договору. Текст статті був підпільно переданий на Захід і вперше публікований 1971 року в „Нових днях" у Торонто, за що автор пізніше мав великі клопоти в СССР.

Радянська влада від 1950-их років поширювала міт про „возз'єднання" України з Росією, тому в Україні і досі народ не знає правди про цю подію. Саме тому, у сумне 350-ліття цієї Ради, НТШ в Америці бажало стимулювати наукові дослідження цієї теми і проголосило науковий конкурс на написання монографій про наслідки Переяславської угоди. Цей же конкурс відразу породив збірник „Переяславська Рада 1654 року", багато презентацій його в різних містах України, як також міжнародну наукову конференцію істориків у Києві, яка відбулася під егідою кількох установ і яку вповні спонзорувало НТШ-А. Нашим представником на цій конференції був проф. Тарас Гунчак.

Д-р Лариса Онишкевич,
голова НТШ-А

Про збірник „Переяславська Рада 1654 року"

За два роки перед 350-літтям Переяславської ради НТШ-А оголосило конкурс на наукові монографії з теми „Наслідки Переяславської угоди 1654 року", для об'єктивного висвітлення цієї події. Після публікації оголошення конкурсна комісія отримала 15 рукописів, з яких жюрі науковців вибрало 5 окремих праць та одну збірну від 11 істориків для нагородження грантами. Гранти надано з Фонду ім. Івана та Єлизавети Хлопецьких.

Титульний збірник вже опублікувало видавництво „Смолоскип" у Києві в жовтні 2003 року. Видання спонзорували спільно НТШ-А та КІУС. Збірник, який вийшов тиражем 5000 прим., має 888 сторінок друку і містить в собі 21 статтю з давнішої літератури, включно з працями, що їх редактори збірника назвали „віхами в науковій інтерпретації Переяславської угоди 1654 р.". Ця історична література служить як відповідне тло і контекст для сучасних досліджень, яким присвячена друга частина збірника.

Частина перша складається з двох розділів. Перший з них – „Наукові дослідження XX століття (1910-1950-ті роки)", який представляє статті Михайла Грушевського, Вячеслава Липинського, Ростислава Лащенка, Андрія Яковлева та Олександра Оглоблина. Другий розділ – „Науково-публіцистичні твори (остання чверть XIX – 70-ті роки XX століття)". Автори: Михайло Драгоманов, Дмитро Донцов, Роман Бжеський, Зиновій Книш і Михайло Брайчевський. Триптих останнього вже згадано повище, а слід підкреслити, що машинопис цієї праці знаходиться в архіві НТШ-А. Заключне слово для цього розділу написав Ігор Гирич.

Частина друга має також два розділи – історіографія та дослідження. Автори статтей в розділі історіографії: Франк Сисин (Едмонтон) – 2 статті, Володимир Кравченко (Харків), Олексій Ясь (Київ), Віктор Брехуненко (Київ), Мирослав Нагельський (Варшава). Автори в розділі дослідження: Віктор Брехуненко (Київ) і Сергій Леп'явко (Чернігів), Віктор Горобець (Київ), Тарас Чухліб (Київ), Сергій Плохій (Едмонтон), Ярослав Федорук (Київ). Цей розділ починається оглядом взаємин українського козацтва з Московією в XVI ст. та першій половині XVII ст., а закінчується статтею про переговори Польщі з Москвою в 1654-1656 рр. Поміж ними, три окремі автори розглядають політичні, легальні та церковні аспекти Переяслава.

Головну ролю в опрацюванні збірника відіграли науковці з Інституту археографії та в джерелознавства НАН України під керівництвом Ігоря Гирича та Ярослава Федорука. Презентації книжки вже відбулися в багатьох містах України та будинку НТШ-А в Ню-Йорку (24 січня 2004 р.). Збірник можна купити в НТШ-А за 30 дол. Замовлення надсилати на адресу: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave. New York, NY 10003-5200.

Д-р Орест Попович,
заступник голови НТШ-А

Переяславська Рада: між історією та леґендою

Події другої половини XVII століття належать до найбільш драматичних, а рівночасно доленосних періодів в історії народів Східної Европи. Криваві війни Західної Европи, відомі як 30-літні війни, в яких брали участь також українські козаки по стороні Римської Імперії, перенеслись до Східної Европи, де головним бойовищем стала новостворена Козацька держава, за територію якої, в більшості, і велись ті війни. Головною причиною цього було повстання Богдана Хмельницького, яке обезсилило Річ Посполиту, котра до того часу була найбільшою потугою на Сході, і створило геополітичну непевність не тільки для України, але й для сусідніх держав. В цій геополітичній непевності бачимо, як деякі держави хотіли скористати з існуючих обставин, а інші, як Україна, шукали способу забезпечити своє буття. Це й проявляється, у випадку України, у пошуках союзника проти Речі Посполитої, яка поверталася до сили і почала загрожувати Українській державі. Таким союзником, чи охоронцем, Козацької Держави стала Московська держава яка, після доби, що звалась „смутное время", знову поверталася до політики експансивности кінця XV століття і особливо доби царювання Івана Грозного.

Шукаючи союзників, гетьмани України, в різні часи, підписали договори з Річчю Посполитою, з Османською імперією, з Кримським ханатом та Шведським королівством, але вони ніколи не вважали, що вони об'єднуються з тими народами, чи стають підданими тих держав. Таким самим військово-політичним був договір з Москвою, який заключено в дивній формі, відомій як Переяславська рада. Москва, одначе, бачила ще й інші можливості, а саме, використовуючи неточно визначені статті, які мінялись з кожним вибором гетьмана, перетворити Україну в свою колонію, вбираючи політичну експанзію в шати „братерського єднання", перетворюючи історію в легенду.

Що легенда про „братерське єднання" не мала нічого спільного з дійсністю, доводить опозиція українців не тільки до договору, але й до самої присяжної форми. „Видав нас усіх Хмельницький московському цареві в неволю...", – читаємо в листі Чорнобильського протопопа Чорнобильському підстарості від 27 січня 1654 року. – „Сам із військом присяг і місто Київ силою, під страхом кари мечної, змусив до того, щоб присягло. Тільки духовенство не присягло... Не знаю, що буде з Чорнобилем; дуже скоро будуть змушені зробити те саме". Взагалі варто відзначити, що ідея присяги цареві зустрічала широкий громадський та військовий опір. Починаючи від полковника Богуна, відмовлялась присягати старшина і рядове козацтво, а в полках Кропивнянськім та Полтавськім побили козаки киями представників царя. Не звучить це волевиявлення значного числа української політичної еліти як бажання „братерського єднання" з Мо-

(Закінчення на стор. 18)

Під час виступу Т. Гунчака 24 січня в НТШ-А в Ню-Йорку

На конференції у Києві промовляє академік Микола Жулинський, поруч Я. Дашкевич

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

Корейська діяспора заспівала для українців

ЮЖНО-САХАЛІНСЬК, Росія. – Святкування „старого" Нового Року організувала 13 січня керівник громадської української організації „Київська Русь" Людмила Засенко, Заслужений працівник культури України та Росії. Свято відбулося у Южно-Сахалінському будинку культури „Родина" під назвою „Сахалінські Диканьки" і зібрало близько 100 осіб.

Святкова програма включала виставу, бенкет, українські пісні, конкурси, жарти. Всі учасники цієї чудової події залишилися задоволеними. Яскраві враження залишилися після того, коли запрошені на вечір представники корейської діяспори заспівали українською мовою пісню „Реве та стогне Дніпр широкий". Наші земляки в боргу не залишилися й заспівали у відповідь не менш задушевну пісню корейською мовою.

Тарас і Артем Живаги,
члени Сахалінської національно-культурної автономії українців „Київська Русь"

Пожежа знищила доробок асоціяції „Українці Казахстану"

ПАВЛОДАР, Казахстан. – 21 грудня 2003 року пожежа знищила світлицю-музей українства Республіки Казахстан, яку утворило Павлодарське товариство української культури ім. Т. Шевченка. Наша світлиця була гордістю українства. Понад 10 років ми збирали експонати з усього світу, чимало було виготовлено своїми руками.

Про рівень нашої світлиці свідчать і ті факти, що коли до Павлодару приїздили чужоземні делегації різних держав, то саме до української оселі їх заводили і ставили в приклад, як потрібно організовувати національне буття.

В світлиці красувалися вишивки, рушники, національні костюми більш як з 12 регіонів України. Знищені рукотворні національні килими, портрети, картини, авдіо-відеоапаратура, меблі. Уціліла українська бібліотека.

Наша світлиця мала історичне значення ще й з тієї причини, що саме в її стінах пройшла установча конференція (1999 р.) асоціяції „Українці Казахстану". Саме тут зароджувалася ідея створення української церкви, тут побувало чимало цікавих та поважних людей Казахстану, України та світу, серед котрих – А. Лозинський і І. Буртик зі США. Останнім знаменним заходом в нашій світлиці була тритижнева виставка-експозиції „Забуттю не підлягає".

Але ми не здаємося. Ми пам'ятаємо, хто ми і звідки!

Антоніна Маслій,
заступник голови товариства

Українці хочуть мати добру перспективу

КУЛА, Сербія. – 22 січня в Автономному краї Воєводина, в рамках зустрічей з місцевими органами влади у містах, де живуть українці, відбулася зустріч Делеґації Української національної ради (УНР) з найвищими посадовими особами громади Кули. Делеґацію УНР очолював голова Василь Дацишин, у складі якої ще були секретар Євген Кулеба та члени ради з Кули Елена Букінац та Іван Москалюк. Делеґацію прийняли голова Скупщини громади Кули Желько Двожак та віце-голова Томислав Попин, разом з іншими представниками Виконавчої ради громади.

Констатовано, що громадські органи й надалі підтримуватимуть форму вивчання української мови, з елементами національної культури, у початкових школах і спільно з органами правління в громаді та товариствах сприятимуть покращенню навчального процесу.

Водночас громада Кули порушила питання про запровадження україномовних програм в місцевому радіо, а можливо, й на телебаченні. Громада Кули також активно підтримує проєкт проведення цього літа першого фестивалю української культури у цьому місті.

Громадські органи Кули запевнили, що сприятимуть у справі майбутнього будівництва Українського культурного центру в місті. Ще у ближчих плянах є переіменування однієї вулиці або майдану у Кулі іменем Тараса Шевченка, а також спорудження його погруддя у центрі міста.

Ця зустріч делеґації УНР Кули з представниками місцевої влади була дуже важливою з огляду на ознайомлення „батьків міста" з потребами української громади.

Національні ради угорської, словацької, румунської, русинської, ромської, бунєвацької та української меншин, котрі, згідно з Законом про захист прав і свобод національних меншин, є їхніми найвищими представницькими та дорадчими органами, висунули спільну вимогу до державних органів про те, що національні мешинини повинні мати своїх представників у парляменті Сербії – на зразок Румунії, де кожна меншина має свого представника.

Інформаційна служба товариства „Просвіта"

Створено ще одне об'єднання

МОСКВА. – 27 січня в Москві відбулися установчі збори Ради земляцтв України в Російській Федерації. Їх учасниками стали представники 15 реґіональних земляцтв, які об'єднують вихідців переважно з областей східньої України. На зібранні було створено координуючий орган земляцтв, українських товариств, центрів, асоціяцій, культурно-національних об'єднань для послідовного та наполегливого використання позитивного досвіду в духовній, інтелектуальній та промисловій сферах взаємин Росії та України, які відповідали б вимогам нашого часу.

Голова Об'єднання українців Росії та Федеральної національно-культурної автономії „Українці Росії" Олександр Руденко-Десняк докладно розповів про понад десятирічний досвід діяльности українських організацій Росії, яких зараз створено більше шістдесяти майже у всіх регіонах Росії. Видається понад 30 газет та журналів, з них три – на федеральному рівні. О. Руденко-Десняк говорив також про незадовільне виконання затвердженої Президентом України програми „Закордонне українство до 2005 року". Членам українських організацій, які були присутні на зібранні, прикро було чути у доповіді голови оргкомітету зборів Миколи Чеitems Челомбитька заяву, що „ми належним чином не відзначили 350-річчя возз'єднання України з Росією" (така подія існувала лише в писаннях компартійних ідеологів та радянських істориків минулого часу), а також ремствування, що „ніде у світі не обшукують так, як українські митники на російсько-українському кордоні". Автор цих рядків багато разів на рік перетинає цей кордон, але подібного не бачив. У той же час багато хто з українців підписалися б під словами Посла України в Росії Миколи Білоблоцького: „Українцям Росії не слід цуратися того, що вони українці, треба протистояти асиміляції, розвивати та підтримувати українську культуру".

Юрій Мороз

З українською піснею в душі

ЄРУСАЛИМ. – Коли доля звела Світлану та Михайла Бендикових, той день, за всіма ознаками, був вдалим. Обдаровані музично люди палко покохали одне одного і створили сім"ю, якій уже майже двадцять років. Я розмовляю з подружжям Бендиків в тривожному районі Єрусалиму – Гило, який останнім часом обстрілюють. Але краєвид такий чудовий, що ми забуваємо про небезпеку і відчиняємо вікна назустріч зимовій прохолоді. Тут народжується, виконується і записується прекрасна музика. Пише її композитор Михайло Бендиків, на рахунку якого 12 опер і понад 600 пісень, а виконує їх оперна співачка Світлана Бендикова, яка має красиве сопрано.

Михайло розповідає:

– Народився я в Кривому Розі, там здобув музичну освіту, спочатку в музичній школі, потім в училищі, а за тим був музично-педагогічний факультет інституту. Першим інструментом була труба. До речі, старший син Борис, якому виповнилося 18, теж гарно грає на трубі і вже бере участь у наших з дружиною сольних концертах. Потім я навчився грати на гітарі, фортепіяно.

Перша пісня, яку написав Михайло, називалася „Живи, малюк" і була присвячена народженню старшого сина Бориса. Менший, Семен, грає на сопілці і також бере участь у сімейних концертах. Сестри і брати Світлани та Михайла теж мають вищу музичну освіту і всі працюють у провідних театрах України. У трьох сестер Свiтлани такий же прекрасний голос.

Подружжя Бендикових не скаржиться на життя в Україні: вони мали працю, популярність, повагу. До 25-ліття творчої праці Михайло написав і поставив оперу „Веселий хутір", де він і Світлана співали провідні ролі. Після вистави на артистів театру чекав стіл з українськими стравами. Усе ж вони виїхали до Ізраїлю. В готелі для таких же емігрантів їм сказали звільнити кімнату. Куди йти з двома дітьми в чужому місті? Світлана пішла до директора готелю і сказала: „Ми дамо вам справжній концерт".

Їм дозволили. Світлана і Михайло співали арії з опер, українські пісні. І хоча у залі не знали української мови, коли вона заспівала „Гандзю", то здалося, що вся заля також знає цю пісню. Їм дозволили жити в готелі ще місяць. В дніпропетровському театрі й досі йде опера „Барвіночок", на українському радіо звучать пісні Михайла і голос Світлани. А на Святій землі Михайло освоїв мистецтво диригента, має дитячий джазовий колектив. За рік він з Світланою дав 18 концертів. Тепер хоче поставити в Єрусалимі оперу „Веселий хутір", але для цього потрібно близько 50 тисяч долярів, яких покищо немає. Для дітей написав оперу „Кіт у чоботях". Записав три диски українських патріотичних і ліричних пісень, створив три пісні для гурту „Українці Ізраїлю".

Мріє зробити дитячий диск українською мовою. Тепер він пише музику на лібрето опери „Маруся Чурай". Світлана співає в в Ізраїльській опері в рамках проєкту допомоги новим репатріянтам.

Світлана Глаз

Михайло і Світлана Бендикови

Заповіт...

(Закінчення зі стор. 13)

цвинтар? Я чув, як хтось мене помаленьку поклав на суху солому, хтось ласкаво до мене заговорив, а потім усе затихло. І знову хтось мене бере за голову, помаленьку підіймає, розтулює мої уста і щось добре полилось у мій рот, отак, ніби молоко... То було щось добре, і я ще дуже хотів пити, але мені уже більше не дали, лише поклали мою голову на солому і все затихло. Мені зробилося добре і я знову заснув. Невідомо, як довго я спав, але коли я розплющив очі, то побачив маленьке віконечко і навколо дерев'яні стіни, а напроти були зачинені двері. Де це я опинився? Хто мене приніс? Я вже знаю, це – ангел... Я ворохнув пальцями, підняв трохи ногу – так, я ще живий. І на землі ангели бувають, бо ж і молоком мене напоїли.

Я собі пригадав, як моя мама лежала на землі і з голоду умирала, а я сидів, плакав, і не знав, що мені робити.

Я лежав і дивився у маленьке віконечко і думав невеселі, якісь загадкові думи. Хто мене сюди приніс, хто дав молока, хто до мене так ласкаво говорив? Я собі пригадав, як моя мама лежала на землі і з голоду умирала, а я сидів, плакав, і не знав, що мені робити. Мама пальцем мене покликала та ледь торкнулася моєї голови і тихенько до мене промовила:

– Сину мій, не умирай, бо ти ще малий... Божа Матір і ангел хай тебе бережуть, хай відвернуть голодну смерть від тебе, сину мій...

Моя мама опустила руку на груди свої і вже ніколи до мене не говорила, вона умерла з голоду.

Скрипнули дерев'яні двері, і сонячне проміння освітило невеличкий хлівчик, певно збудований першим господарем, і невелику купку соломи, на якій я лежав – голодний і безсилий. У дверях показалась уже доросла дівчина, і я побачив, як вона тримала в руках маленьку пляшку і ще щось, замотане у невеличку хустинку, а за нею усміхався мій ангел, той самий, що торкався моєї руки ще там, під тином. Дівчата підійшли до мене і знову напоїли мене молоком та дали невеличкий шматочок білого хліба. І я повірив, що на землі теж існують ангели, бо ось же сидить біля мене ангел – кучерява, з великими очима дівчина. Я випив молоко з хлібом, подякував і подивився на дівчат, а дівчата дивились на мене. Тоді старша мене запитала:

– А як тебе звати?

– Василь...

– А мене – Наталка, а це – Міра, донька директора заводу. Вони ще мають маленького хлопчика і я помагаю доглядати маленьку дитину. Міра мене попросила, щоб я тебе привела сюди, у цей маленький хлівчик. Вона не хотіла, щоб ти умирав під тином у бур'яні. Сиди тихо, не виходь на двір, щоб тебе хто не побачив, а надвечір ми ще прийдемо.

Дівчата пішли до дверей, а коли Міра зачиняла двері, то подивилась на мене і усміхнулась такою усмішкою, якої я уже ніколи не міг забути у своєму довгому житті.

Щодня до мене приходили дівчата і приносили мені їсти і пити, а мій ангел, красуня Міра, кожний день до мене усміхалась і доторкалась легенько до моєї руки. Одного дня прийшла до мене Наталка з відром повним води. В клунку вона мала замотані штани і сорочку.

– Слухай, Васильку... – промовила до мене Наталка – сьогодні добре помийся, надягни чисту сорочку і чисті штани. Це Міра просила, щоб тобі принести... Тебе скоро заберуть звідси, я чула, як говорив Мірин батько, що він шукає для тебе якусь школу аж в Монастирищі...

В мене в грудях похололо.

– Я не хочу йти в Монастирище, я тут люблю, – розгублено відповів я Наталці.

– Тобі неможливо довше тут залишатись, ти вже великий і мусиш іти до школи, так сказав Мірин батько.

У цей день я добре помився і надягнув на себе чисту сорочку і штани, а коли прийшли дівчата, то Міра на мене так подивилась ніби перший раз мене побачила. Дівчата у цей день були дуже задоволені, бо сказали, що я виглядав уже гарним хлопцем, а Наталка пожартувала, що я гарний, чорнявий хлопець, лише треба, щоб мене хтось постриг.

Прийшов час і в останній раз відчинились у моєму хлівчику двері. Зайшли Наталка і Міра та принесли невеличку валізку. Наталка на мене дивилась синіми очима, і я думав, що вона заплаче. Вона поставила коло соломи валізку і взяла мене за руку.

– Тут, Васильку, для тебе Міра постаралась на перший раз, що тобі буде потрібно. Завтра прийде чоловік і повезе тебе в Монастирище. Це буде твоя остання ніч у цьому хлівчику, а з нами тепер прощайся...

Наталка підійшла до мене, взяла мою руку і ніжно поцілувала мене в лице. Я почув, як моє лице зашарілось, зробилось гаряче. Мене ж, крім мами, ніхто ніколи не цілував. Міра стояла біля відчинених дверей, і я думав, що вона плакала. Я підійшов до неї і взяв її за руку та легенько потиснув. Це було перший раз і останній, і я бачив як її личко почервоніло, вона підняла очі та подивилась на мене якось сумно-загадково, так, ніби ми прощались уже на віки-вічні.

На другий день я прокинувся дуже рано, ще навіть сонце висіло десь за селом, а я вже помився, в чисту сорочку і штани убрався та чекав на чоловіка, що мав прийти і вести мене у якусь невідому школу. Але який я був здивований, коли рипнули двері і в комірчині показались невідомі люди. Зайшов досить поважний чоловік, ще молодий і приємний, потиснув мені руку, і сказав, що він – Мірин батько, а це з ним його дружина, Мірина мама. Я подивився і побачив ще молоду жінку, яка пильно на мене дивилась, і ледь кінчиками губ до мене усміхалась та тримала в руках пакунки.

– Гарний парубок буде з тебе, – промовив Мірин батько, – підеш у школу. Я постарався для тебе все, що потрібно... Сирота? Знаю, подякуй Мірі, вона тебе врятувала. – А тепер поснідай і збирайся в дорогу.

Поклали на землі для мене хліб, молоко, шматок ковбаси, попрощалися і зачинили за собою двері.

Я снідав і думав немудрі свої думи: пригадав свою маму, як вона умирала, своїх товаришів, маленьку Оленку. Як я під тином теж умирав. Але Божа Матір і ангел мене врятували, вони мене нагодували, вони мене напоїли, і на соломі м'якій поклали... Але чому вони мають що їсти, а ми не маємо?.. Думи мої перебив дядько з довгими вусами, і з брудним кашкетом на голові та з батогом в руках.

– Збирайся хлопче, поїдемо в Монастирище, товариш Бронштайн приказав мені відвезти тебе в якусь там школу...

Він взяв мою валізку, і ми пішли до заводської брами, минули Мірину хату, а там уже стояв невеличкий старий візок, запряжений у худючу рябу конячину. Ми посідали на віз і рушили у невідому мені дорогу. Лише через шлях ми минали мою хату, я бачив старі почорнілі ворота, перелаз і зарослe бур'янами подвір'я. Я побачив вузеньку стежину, що тягнулась до хати дядька Якова, і мені пригадались Олекса і Оленка, як вони вмирали з голоду на сирій землі, притулившись до почорнілої стіни у пустій хаті.

Кожний раз, коли ми сідаємо за обід, я пригадую голод і вимираюче село, пригадую свою маму, своїх товаришів, бо всі вони тоді повмирали з голоду, а найчастіше пригадую маленьку Оленку, яка, умираючи, просила у мене хліба

Щось підступило до мого горла і я заплакав, пригадуючи оті тяжкі, для мене голодні дні. Вусатий дядько повернувся до мене, подивився, що я плачу і запитав:

– Певно, всі у тебе повмирали?..

– Мама і сестра умерли, а батька за щось забрали...

– Не тільки в тебе, синку, повмирали, он дивись, пів села вже вимерло, цвинтар стає малий, повні вози мертвих в одну яму скидають... Отакі часи настали... Ті що на „гулярні" працюють та на цукроварні, якось виживають... А ти, синку, дякуй нашому директорові, що тебе врятував від голодної смерти, і дивись, мовчи...

Вже сонце добре пригрівало, як ми під'їхали до великого будинку і дядько зупинив конячину та, обертаючись до мене, промовив:

– Приїхали, школярику, бери свій сундук і підемо в контору.

Ми зайшли в будинок і довгим коридором ішли, аж поки мій опікун зупинився і постукав у двері, на яких було щось написано. Коли ми зайшли в кімнату, то я побачив, як за столом сиділа уже досить старша жінка з сивим волоссям, довголиця та з неприємними очима. Вона, не дивлячись на дядька, запитала:

– Маєте папери?

Дядько витягнув якісь папери і подав через стіл жінці. Вона уважно читала якийсь листок, а потім запитала дядька:

– Товариш Бронштайн прислав?..

– Прислав і просив добре поводитись з хлопцем...

– Добре, ви можете йти, ваша послуга закінчена.

Незабаром прийшов чоловік і повів мене коридором, аж поки ми не зайшли кімнату, де стояли, як я побачив, попід стінами вузенькі, всі однакові ліжка. Пізніше я довідався, що це був притулок для хлопців-сиріт із навколишніх сіл, що залишились живими під час Голодомору у 1933 році. У школі нас вчили під пильним наглядом вчителів, підготовляли у членство червоних піонерів, пізніше ми мусіли бути готовими стати добрими комсомольцями і боронити партії і Радянський Союз.

...Пройшло три роки від того часу, як мене привезли в школу. Мені уже було 12 років. Я вчився добре, слухав учителів, і одного дня мені почепили на шию червону хустину і сказали, що я уже піонер і майбутній оборонець СССР.

Уже була четверта весна, як я учився у школі, і саме цієї весни, в одну неділю мене чомусь покликали в контору. Секретарка мене повідомила, що на мене хтось чекає в почекальні. Я відчинив у почекальні двері і побачив, що на кріслі сиділа дуже гарна, з голубими очима, дівчина. Це була Наталка, та сама, яка мене врятувала від голодної смерти, та сама добра Наталка.

– Добрий день, Васильку! Як ти виріс!

Наталка тиснула мені руку і дивилась своїми голубими очима на мене. А потім ми сиділи і говорили... Вона сказала, що Міра теж хотіла їхати до школи, але батько її не дозволив.

– А як село?.. – Я боязко запитався у Наталки. Очі її посумніли, вона задумалась, а потім тихенько промовила:

– Я чула, як казав товариш Бронштайн, що пів села вимерло, але голоду уже немає.

Я просив Наталку привести до мене Міру, бо ж то був ангел, який врятував мені життя.

Кожний рік відвідувала мене Наталка, привозила мені новини із мого села, оповідала, як у мою хату перебрались якісь руські люди, і кожний раз передавала мені від Міриного батька невеличку суму грошей. Одного літа, в неділю, мене відвідали Наталка і Міра. Я зустрічав дівчат у почекальні і не вірив своїм очам. На кріслі сиділа Міра з довгим, кучерявим волоссям, з чорними великими очима. Це – той ангел, що врятував мені життя. Я нічого не бачив, тільки Міру, чорняву красуню із мого села. До мене підійшла Наталка, потиснула мені руку, а потім Міра підійшла і не вірила, що я виріс уже такий великий.

Ми довго говорили і майже зі сльозами прощались, а Наталка на прощання мені шепнула, що вона чула, як Мірин батько говорив, що мене приготовляють записати в комсомол і відішлють у якесь місто, у спеціяльну школу.

В один із теплих днів нас розбудив тривожний гомін. Хтось бігав у коридорі, тупотіли ноги, а ми нічого не знали, аж доки довідались, що німці напали на нашу країну і їхні літаки уже бомбили Київ. Перші хвилини я зрадів, що уже не буду комсомольцем, що я ніде не поїду, але пізніше мої думки змінились. Яке буде моє майбутнє і що з нами будуть робити?

Німецькі танки просувались досить швидко. В школі було повідомлення, щоб ніхто не відлучався від школи, бо нас, студентів, відішлють десь у тил. Як я зауважив, що деякі хлопці десь зникають, то я вирішив податись у недалеке село Летичівку. Там десь має жити наш далекий родич і, якщо він не умер з голоду, то я його розшукаю і, може, у нього залишусь жити. Одного гарного дня опинився в селі

(Закінчення на стор. 22)

Переяславська...

(Закінчення зі стор. 15)

сквою. Та, мабуть, немає чого дивуватись, бо освічена верства населення України напевно знала про авторитарну систему в Московії, підставою якої було жорстоке кріпацтво, закріплене збірником законів, „Уложение" з 1649. Невже народ, який визволився з під панування Речі Посполитої, бажав піти в ще гіршу неволю?

Стан взаємин між Україною та Московією не влаштовував спадкоємців Хмельницького, і тому вони шукали інших союзників, чи іншого протекторату. Саме тому, як писав Якушкін, московський післанець в Криму, „писар Іван Виговський… прислав в Крим своїх кур'єрів, щоб повідомити, що він, писар, став гетьманом і в Московського цар'я у підданстві не бажає бути …". Далі Якушкін пояснив, що причиною позиції Виговського було те, що „Московський цар (государ) посилає до нього в черкаські (українські) міста воєводів, а він, гетьман, під керівництвом у воєводів не бажає бути, хоче володіти черкаськими містами сам, так як володів ними Богдан Хмельницький". Гетьман Виговський, який вів цілеспрямовану політику, побачив певне незадоволення своєю політикою серед деяких козацьких старшин. У відповідь цій ситуації, Виговський скликав Генеральну раду в Корсуні 11 жовтня 1657 року, склав булаву і сказав: „Не хочу бути у вас гетьманом; цар забирає у нас давні наші вольності і я в неволі бути не хочу". Полковники повернули йому булаву, просили щоби він залишився гетьманом і заявили: „За вольності будемо стояти всі разом".

Маючи запевнення підтримки від полковників, Виговський шукав безпеки України у рівноправному партнерстві з Польщею та Литовським князівством. Тристоронній договір був підписаний в Гадячі 16 вересня 1658 року і ратифікований Соймом 1659 року, одначе не набув законної чинности через події в Україні. Про ці події, і про ролю в них московської влади, доволі докладно описано в документі від імені Війська Запорозького до чужоземних володарів. В тих подіях, говорить документ, „розкрилася хитрість і підступність тих, які без жодної нашої вини готували для нас спочатку міжусобицю і громадянську війну, а потім і відкрито, загрозою своєї зброї - рабське ярмо". Щоб не допустити до здійснення Гадяцького договору і за всяку ціну відірвати Виговського від Польщі, 15 січня 1659 року Москва вислала в Україну 150-тисячну армію під командою князя Трубецького, яка нищила українські міста. В битві, яка відбулась 29 червня 1659 року біля Конотопу, українсько-татарська армія повністю розбила московську армію, так що після цього вже „ніколи московський цар не міг вивести в поле такого блискучого війська", як писав Соловйов. Москву охопив жах і страх за свою безпеку. Сам цар закликав народ укріпляти місто, але по Москві „поширювалися чутки, що цар виїзджає за Волгу, у Ярославль". Можна без перебільшення твердити, що історична драма, пов'язана з гетьмануванням Івана Виговського, та трагедія московської армії під Конотопом ніяким способом не вписуються в „братерське єднання", як продукт Переяславської ради. Мабуть, тому радянські підручники історії писали про Виговського як про зрадника, а не як борця за свою державу і за свої права.

Найкращим доказом, що договори робляться державами для своїх потреб і для здійснення своїх політичних плянів, без зайвого такого цирку, як Переяславська рада і примусова масова присяга голові чужої держави, був Андрусівський договір з 30 січня 1667 року. Цим договором, який був вислідом послідовної праці талановитого московського дипломата Ордіна-Нащокіна, було змінено цілу геополітичну констеляцію в центрально-східній Европі, що, вперше характеризує присутність Московії як значного політичного чинника. Славний російський історик Соловйов писав, що „Росія покінчила з Польщею… В такий спосіб Андрусівський Договір також служить однією з граней між давньою і новою Росією".

Можна б тільки додати, що прологом для успіху Росії в Андрусові був Переяславський договір. Російський історик Галактіонов вважав, що „укладення Андрусівського договору було без сумніву перемогою російської дипломатії. Договір мав дуже важне економіче та воєнно-стратегічне значення для Росії. В економічний оборот держави були влучені Лівобережна Україна, Смоленська і Чернігівo-Сіверські землі, а державні кордони Росії були посунені далеко на південь і на захід, що основно поліпшило оборону держави. Андрусівський договір і московське „союзне" рішення… юридично оформляли акт об'єднання України з Росією та передавали Росії провідну ролю в політичному житті Східньої Европи".

Жертвою успіху московської дипломатії стала Україна, якою поділились Річ Посполита і Московія вздовж Дніпра, зробивши Запоріжжя, як спільне володіння двох союзних держав, забороном проти татар. Підсумовуючи значення Андрусівського договору для України, польський історик Вуйцік твердить, що „немає жодного перебільшення ані суперечливости з історичними фактами, якщо назвати Андрусівський трактат розподілом України."

Ця оцінка повертає нас до суті Переяславського договору, інтерпретацій якого є багато, одначе я зупинюсь на аналізі Андрія Яковлєва, який писав: „Основна ідея цілого проєкту договору – це встановлення таких міждержавних відносин України й Москви, при яких Україні застерігається державна самостійність як зовнішня, та особливо внутрішня, на умовах певного контролю міжнародних зносин з боку московського царя та виплати цареві, як протекторові, данини за військову оборону проти зовнішніх ворогів." Варто звернути увагу, що яку б інтерпретацію Переяславського договору ми не прийняли, всюди виступає принцип протекторату, чи оборони України. У світлі тих думок виринає питання, чи не був Андрусівський договір зрадою московським царем Переяславського договору? На мою думку, цим актом, розподілу України, московський цар перекреслив сам принцип Переяславського договору, як і саме буття Української держави, оборонцем якої він обіцяв бути.

Про доленосне значення Переяславської ради дуже влучно висловилась Лариса Івшина, редактор газети „День", коли вона говорила студентам Київського університету, що „Переяславська рада – не фантом, це процес, який призвів Україну до втрати її суверенітету та багато в чому - до втрати її духовного простору, що потягнуло за собою тяжкі каліцтва протягом століть". Можна б поставити собі риторичне запитання, а саме, чи не є заходи відзначення в 2004 році 350-ліття Переяславської ради виявом продовження нашого духовного каліцтва, яке тягнеться від Переяслава? Мені здається, що вже час видужати від накинених українському народові легенд про „братерське єднання" і почати творити своє життя, як суверенний народ у своєму власному домі.

Проф. Тарас Гунчак,
директор історично-філософічної секції НТШ-А

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

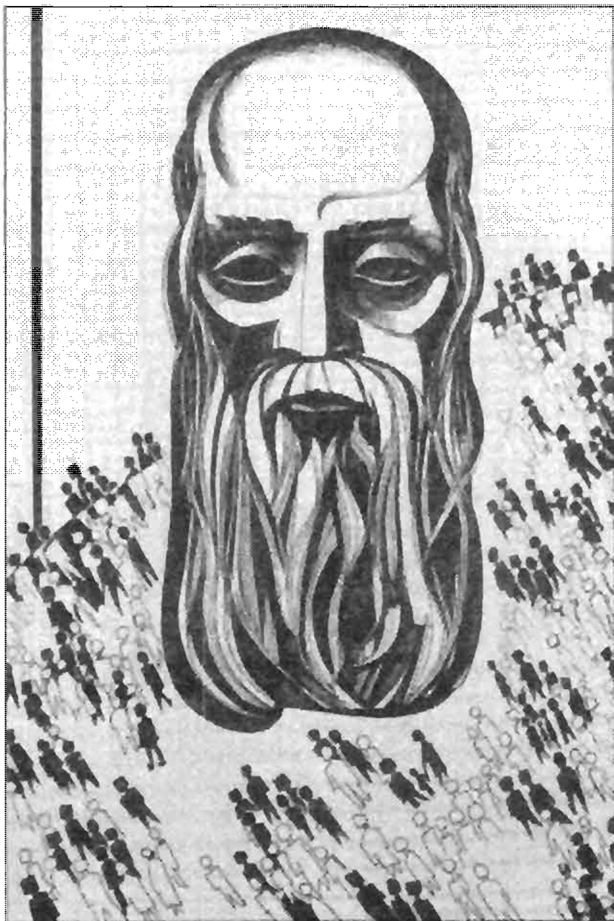
Художники без мистецтва не можуть жити

Вони знаються понад 30 років. Їх познайомив Львів, а зблизило малярство. Обидва – художники. Петро Маркович студіював мистецтво у Львівському інституті прикладного і декоративного мистецтва, а Віталій Сад – у Львівському художньому училищі. Молоді люди одержали дипломи, і їхні шляхи розійшлися. А зійшлися аж... в Америці. Кілька років тому, вже сивочолі, випадково зустрілись у штаті Вашінгтон. Радощам і здивуванню не було меж. Мали що згадати, мали що й розповісти один одному, а передусім, про головне, – мистецької праці не полишили в Америці.

Віталій після навчання працював учителем малювання, художником-декоратором, потім директором історико-краєзнавчого музею на Рівенщині. Одночасно інтенсивно малював, намагався не пропускати художніх виставок. Подавав тільки твори у високому мистецько-технічному виконанні. Його графіці притаманні лаконізм і тонкий психологізм. Скупими зображувальними засобами мистець творить картини глибокого філософського звучання, що відзначала художня критика. Виходець з поліського краю гордиться тим, що вчився у таких талановитих львівських мистців, як Теофіл Максисько, Степан Костирко, Тарас Драган, Микола Скибінський та інші, які продовжували і передавали молодшим поколінням традиції славних галицьких майстрів різця і пензля XX століття – Олекси Новаківського, Олени Кульчицької, Івана Труша, Романа Сельського, Стефанії Гебус-Баранецької та інших творців „львівської мистецької школи", до якої з повагою ставились на теренах колишнього Совєтського Союзу.

На традиціях цієї мистецької школи вихований і Петро Маркович. Цей різносторонній мистець, майстер високого ґатунку пройшов складний творчий шлях, почавши в 60-их роках, у пору тотальної цензури. Але водночас втримати залізну завісу вже не сила було. Молодь відкривала для себе мистецький Захід з репродукцій Матісса, Сезанна, Пікассо, Ґоґена.

Вже тоді художнє мислення Марковича відзначалось свіжістю, сміливістю та співзвучністю з новітніми мистецькими течіями. Поряд з живописом він досконало опанував технологією кераміки і художнього оброблювання металу. Творчість Петро поєднав з викладацькою працею у Львові – в художньому училищі, дитячій художній школі та Інституті декоративного і прикладного мистецтва. Творчий доробок з України вдалось привезти до Америки, хоч і з труднощами на митницях. Тепер все розмістилось на стінах, столах і полицях кількох кімнат. Частина творів демонструвалась в різних містах на виставках, решта чекає на дебют разом з новими творами. Оглядаючи це розмаїття, дивуєшся широкому творчому діяпазонові автора – від реалістичних сюжетів до абстрагованих полотен та асамбляжів, розрахованих на тонкого знавця.

В. Сад. Ліногравюра „Пророк". Папір, туш, перо.

Поселившись в Америці, кожен з мистців відчув незручність у новому середовищі. Життя закрутило їх так, що мистецтво на якийсь час відійшло на задній плян. Але відновлене знайомство і взаємна моральна підтримка відродили потяг до творчої праці.

Участь у виставці, як відомо, дає можливість не тільки показати, а й продати свій доробок. Сьогодні інша ситуація. На переконання колег, все залежить від двох чинників – творчої активности художника і спонзорства.

Якось, прогулюючись у парку українського села Роял Гіллс, Петро побачив великі камені. Ожила фантазія художника і виникла ідея, щоб каміння „заговорило". Власник території дав дозвіл, деякі матеріяли і механізми. Невдовзі разом з Віталієм створили кам'яну композицію восьмиметрової висоти під умовною назвою „Адам – син Землі". Голова людини і орел символізують вічність буття і силу духу. Дехто вбачає в Адамі риси лемка або гуцула. Чи не було в задумі якогось почуття еміґрантської долі?

Петро розповідає:

– Ми думали більше про поєднання мистецьких форм у камені. Але будь-який мистець проростає з свого ґрунту. Я можу робити абстрактну річ, але завжди там буде елемент мого національного, що виражається спонтанно, іноді ледь вловимо. І якщо хтось бачить в скульптурі нашого горянина, то ми подвійно раді: значить, залишили не тільки мистецький, а й український слід на американській землі.

І разом з тим вони подолали ще одну творчу сходинку. Будучи фахівцями малих скульптурних форм, перейшли до монументальних творів. „Адама" доповнили новими творами – „Нічний птах" та „Плянета". Скульптури вписались в навколишній простір і створюють чарівну картину, особливу увечері, коли з-за хмар виходить місяць, а з гущавини – олені. Наступним успіхом стало здійснення творчого контракту в місті Белв'ю, яке називають столицею комп'ютерного королівства Microsoft Била Гейтса. Коли там подивились портфоліо наших художників, питання вирішили миттєво, по-американському. За літо Петро з Віталієм звели скульптурний ансамбль „Мати-ведмедиця", використовуючи природний камінь та дерево. Тепер тут улюблене місце відпочинку дітей, проводиться свято дідуся і бабусі. Ще одна дитяча композиція з'явилась на ігровому майданчику в місті Аберн. Кам'яні витвори українські автори вміло поєднали і з предковічною недоторканою природою, і з рукотворною садово-парковою архітектурою.

Свій український і американський досвід Петро і Віталій передають іншим. Ті інші – то студенти Вашінґтонського університету в Сієтлі з Англії, Німеччини, Арґентини, Північної Америки. Їм українці викладають рисунок, живопис, скульптуру. А ввечері самі сідають за працю в своїх домашніх студіях-майстернях. Мають низку цікавих творів, а ще більше проєктів і задумів, що чекають меценатів.

Петро Маркович (справа) і Віталій Сад біля скульптурної композиції „Адам – син Землі"

Чи мистецька творчість задовольняє насущні потреби?

Віталій:

– Перш за все, мистецтво – це наш духовний хліб, незалежно від того, чи можемо продати якийсь твір. Ми бачимо світ іншими очами – прекрасним і довершеним, і сприймаємо його по-іншому, і реагуємо по-іншому. І це для нас є благо, дар Божий, без якого не можна жити.

Володимир Мигович,
Сієтл, Ваш.

П. Маркович. Декоративні тарелі. Кераміка.

Співає „Піккардійська терція" зі Львова

Гурт „Піккардійська терція"

„Львівська газета" пише, що членів цього вокального ансамблю „можна було б назвати найактивнішою українською формацією. У віковій категорії група розмінює другий десяток – досвіду вистачило б на кілька команд відразу. Їхні пісні співає молодь, співають дорослі: в підземному переході, на вулиці, після концертів і святкувань. Ідеться про львівську формацію 'Піккардійська терція' ".

Насправді віднедавна їх часто запрошували на різні фестивалі, концерти. Вони нещодавно виступали в Німеччині та Франції. І це – не єдиний їхній виїзд за кордон України упродовж останнього пів року.

Від 24 січня вони проводять гастролі в Америці, на запрошення фірми „Мелодії України". Подаруйте собі прекрасний вечір співу – „Піккардійська терція" виступатиме 7 лютого в Українському Культурному Центрі в Пасейку, 8 лютого – в церкві Святої Родини у Вашінгтоні, 13 лютого – в Українському Культурному Центрі в Сомерсеті, Н.Дж., 14 лютого – в церкві Покрови в Клівленді.

Іван Коваль

Любов Тарахтій придбала для бібліотеки ... відро і сокиру

СИМФЕРОПІЛЬ. – Заслужений артист України Ростислав Василенко з Юніону, Н. Дж., до Різдвяних свят вислав подарунок українській бібліотеці в кримській столиці – Симферополі: 50 долярів.

Невдовзі завідувачка бібліотекою Любов Тарахтій відповіла з подякою, що за ці гроші придбала для книгозбірні нові українські книжки, а також відро і сокиру, тому що опалення в бібліотеці, як вона пише, автономне, тобто треба палити в грубі. Відро і сокира свідчать про нелегке життя книгозбірні в Криму.

Українська книгозбірня заснована як бібліотека Канадсько-українського центру в складі міської бібліотеки ім. Лева Толстого. У появі цього українського осередку в Криму відіграли відчутну ролю канадці Степан Горлач і Ярослав Семчишин з товариства „Канадські друзі-українці", що діє в Торонто. Недавно це товариство створило вже одинадцятий такий центр в Маріюполі. Степан Горлач вважає, що симферопольський центр після донецького – кращий в Україні.

Ростислав Василенко вислав подарунок також на знак вдячности за увагу до його книжки „Життя в гримі і без", до книжок І. Буртика, Є. Кметя, В. Васькова, інших мешканців Ню-Джерзі. Сам він минулого року теж відвідав Крим, був гостем у бібліотеці. На презентації його книжки про неї і автора розповіли викладачі Таврійського університету ім. Вернадського Марія Іщук та Андрій Іванець, промовляла також Любов Тарахтій.

У бібліотеці створено стенд з книжками і матеріялами про друзів кримських читачів у діяспорі. Серед них голова осередку СУА Ольга Гриневецька-Гриньків, Орест Городиський, Леся Ткач зі США, Адольф Гладилович з Канади, Юрій Семенко з Німеччини, які багато висилають книжок до бібліотеки.

У бібліотеці відбуваються цікаві літературні вечори і свята. Сценарії їх пише Любов Тарахтій. На вечорах виступали зі співом і музикою Заслужена артистка України Наталя Безкоровайна, Любов Цимбалій, Людмила Ільякова та інші. Мали слово також громадські діячі і письменники, зокрема заступник міністра культури Криму Леонід Білий, голова кримської організації Української республіканської партії Владислав Єрмаков, заступник голови УРП Любов Стасів, поет Володимир Шовкошитний, журналіст Григорій Рудницький, директор Всеукраїнського інформаційно-культурного центру в Симферополі Галина Хмільовська та інші.

Любов Тарахтій

Ростислав Василенко виступає в бібліотеці

Душею справи є Любов Тарахтій – ще молода бібліотекарка, котра попри свої 44 роки вже має двох онучок – Софійку і Улянку. Дочка її вчиться на п'ятому курсі університету. Бібліотека розташована в центрі міста біля пам'ятника генералові П. Григоренкові (книжку його спогадів теж подарував бібліотеці Р. Василенко). А відро і сокира – ознаки того, що держава не завжди має кошти на найнеобхідніші витрати українських установ культури. Добре, що є добродії за океаном.

Олександер Капітоненко,
співголова Фундації
ім. Д. Бурлюка

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ ПОШУКУЄ ЧЛЕНІВ, ВЛАСНИКІВ ВИВІНУВАЛЬНИХ ГРАМОТ, ЯКИМ НАЛЕЖАТЬСЯ

ЗВОРОТИ ВИВІНУВАЛЬНИХ СУМ (ENDOWMENTS)

За інформаціями просимо звертатися до секретаря відділу, або до Головної Канцелярії

Згідно зі стейтовими забезпеченевими законами грошові звороти вивінувальних грамот мусять бути своєчасно виплачені. В іншому випадку ці гроші УНСоюз мусить передати стейтовим властям. Щоб ці гроші були належно виплачені Головна Канцелярія пошукує власників вивінувальних грамот і звертається до читачів наших видань, яким є відомі адреси осіб у поданому внизу списку повідомити Головну Канцелярію Українського Народного Союзу на число: 1-800-253-9862

Прізвище, ім'я	Число грамоти	Відділ
ADAMS CATHERINE D	J097321	234
ALEXSON ADRIAN R	J087249	432
ALEXSON MELANIE J	J088293	432
ALFAWYCKY KATHERINE	A175944	153
ANDRYCZYK M R	J096542	153
BAKOVYCH A	A185988	488
BANACH A S	A181775	045
BARALECKI JR PETER	A185434	155
BARAN NISA	J096565	444
BEREZOWSKI PAUL TIMOTHY	A169323	221
BERTHIAUME MICHAEL P	J099327	094
BILYK OLENKA MARIA	J098729	472
BOCHNO JOHN	A169606	316
BOCHNO JOLANTA	A169607	316
BOHACZ M K	A185942	045
BONK MYRON	A180579	432
BOOTH ANNA	A185865	059
BOS CARL E	A179402	379
BOS ELIZABETH A	A162436	184
BOULANGER ROBERT P	A179074	206
BOURAK A	A181364	412
BREGENT DOMINIQUE	J089630	184
BREZNICAR M	A184048	461
BROWN WILLIAM J	A185978	231
BUCKLEY A A	J097819	128
BUCZKO JOANNA	A185743	254
BUMGARNER ELIZABETH A	A178327	379
BURDIAK ANDREW M	J097744	291
CARR AMY M	J095735	397
CAVANAGH KELLIE M	J094186	221
CEHLANYK MARY	A179373	367
CHEMERS V	A175992	399
CHOMIAK HELEN	A180493	025
CHORNY CORNYLO	A185481	204
CHREPTOWSKY VERA	A168167	423
CHUMADEVSKY PEDRO	A171656	340
COOK V M	J093860	231
CUMBALA MYRON	A164531	452
CZERNYSZ N	A993795	461
CZOLACZ MICHAEL A	J098699	217
DANYLEWYCZ IRENE F	A183653	364
DASZKO J A	A182471	472
DASZKO TIMOTHY JAY	J095734	472
DAVIS JACK N	A179234	113
DAY WILLIAM T	A184994	231
DE PERTE V	J096731	114
DEBERNYJ ANNA	A147694	440
DEERING CHRISTOPHER L	J095606	216
DEJNEGA N	A128165	432
DEMIANCHUK MARIE	J092668	423
DEMIANCHUK ROXANA	A177556	423
DIACHUK REMIGIA G	A169343	432
DOWBACHUK DAVID M	J096359	353
DOWZYCKY NATALIE N	J098627	271
DRONYK SUZAN A	J091036	379
DUB NESTOR B	J097716	028
DUDA STEPHANIE K	J098721	163
DUDYCZ LARISSA D	J090565	221
DUFFEK B R	J095552	139
DUNLAP GLENN L	A183743	216
DZERA MD OLEH	A182614	316
DZUL MARIA C	J097356	094
ELKIN JEFFREY J	A185314	113
FACCONE MICHELLE LISA	A994732	059
FARRELL III FREDERICK J.	A185812	283
FEDIN JENNIFER L	J098682	397
FEDON S H	J096429	128
FEDON STEVEN E	A184214	128
FEDORIJCZUK A M	J097779	162
FEDUSCHAK V E	A161114	444
FEDYNYSHYN STAN B	A183195	238
FETTERLY BRANDON MICHAEL	J092780	220
FIGOL MARTA I	A186095	414
GACHEWICZ STEPHAN O	A185715	414
GACHEWICZ THOMAS	A185714	414
GAMBLE CHARLES A	A178931	113
GARVEY SCOTT PATRIC PR	J099267	466
GEARHART ANDREA L.	A996546	220
GOETZ ADAM W	J095751	353
GOIN MICHAEL	A186449	013
GRAY DAVID M	J091856	113
GREGOR LINDA	A185861	353
GRONS JESSICA A.	A994650	083
GRONS N J	J094651	083
GRYGIEL CHRISTINE	A188038	045
HACH THOMAS M	J099347	473
HALUCZAK D R	J096423	022
HANCHUK BOHDAN	A175081	465
HANKEWYCZ ADRIANNA DIANN	J097925	450
HANKEWYCZ ADRIANNA DIANN	J097960	450
HARASYMCHUK REV T T	A161857	462
HECHT MARILYN	A140659	364
HENDERSON MARCIA J	A185817	316
HIGGINS M A	J093909	209
HIGGINS MICHAEL	A178944	209
HISHCHAK A M	J095299	466
HISHCHAK D E	J092887	466
HLUCHANIUK EVHEN	J088597	407
HODOWANY PAWLO	J089650	131
HOTRA PETER	A186541	316
HRYCYNA R	A178790	432
HUMPHREY JANIE I	J095862	423
HUSIJ T J	J095124	028
HUWEL DANIEL J	A186149	172
INCLIMA JENNIFER C	J091049	316
JACENKIW TATIJANA	A186150	172
JAEGER JOHN	A162631	414
JENDZEJOWSKYJ J W	A157901	379
KACZMAR STEPHEN	A186543	316
KACZMARSKJ ORYST	A186119	316
KALINOWSKI WALTER	A186451	025
KALMUK PAUL M	J089348	131
KALYNA NICHOLAS	A179974	267
KALYNKA ELIZABETH D	J089031	379
KANAFOTSKA C A	A183147	399
KAPITANEC JULIA	A183635	174
KENNEDY JR NORMAN C	A185767	231
KENNEDY HELEN M	A185766	231
KING PENELOPE D	A172072	367
KLYMUK ROKSOLANA C	A179675	204
KONYT N	A185411	461
KOSLENKO JENNIFER M	J092153	114
KOSS JR ALEXANDER M	A182924	055
KOWAL DAMIAN	J086803	016
KOWAL MYROSLAW	A173056	465
KOWALENKO VICTOR B	A181699	293
KRIMINEC PAUL D	A183933	253
KRYCAK R C	J095548	076
KRYNSKI ANDRE	A140329	473
KRYSZTOFIK HENRY	A181021	025
KUC ALEXANDER ADAM	J098984	377
KUCHAR ANDREW M	A093924	005
KUCHNIJ STEFANIA	A165247	051
KUFEL NATASHA	J097933	013
KUPCZAK MICHAJLO	A174837	465
KUSHNIR STEPHANIA	J097709	347
KUZMICH ANDREW S	J091622	013
KUZMICH MATTHEW J	J093827	013
LANDGRAF ANDREW J	J095884	171
LARSEN ODETTE M	A183922	293
LASH CHRISTINE ANN	A186539	094
LASOTA ALEXANDRA	J096964	142
LAYMAN MICHAEL J	J091665	176
LEMKO JERROLD	A174843	444
LENSKY OLGA	A186402	293
LESKIW BOHDAN	A186010	116
LESKIW ROMAN A	A186011	116
LOJEK MICHAEL E	J098656	412
LOVELL VALERIE A	A182368	316
LOWAS PETER	A184075	163
LUKNICKI GARAD	J100991	397
LYTWYN N	A182947	472
MACKIEWICZ ERIC V	J096889	114
MACKIEWICZ MARIA	A155960	037
MACKIEWICZ MARISSA K	J095846	114
MAGURNO GINA M	J094905	379
MAKSYMOWICZ MIROSLAWA	A180274	172
MARSHALL ANNA	A176785	379
MARVIN WALTER M	J092960	217
MASLOWYCZ MARK T	J087484	005
MELNYK MICHAEL J	J085248	458
MISIASZEK CAROL	A186243	058
MISIONG M	J096601	082
MITCHELL AMANDA M	J096153	165
MONGILLO ANTHONY	J099243	094
MONTGOMERY STEVEN G	A185586	231
MOROKO JAROSLAW W	A182068	131
MOROZ JESSICA M	J092583	163
MUDRY PAMELA M	A184478	067
MUSTEIKIS IRENE	A185593	316
MYCHAJLIW PETER A	A185823	194
MYCHAJLONKA IHOR	A185773	316
MYKYTYN HANS G	A163258	028
MYKYTYN WIRA	A178631	416
MYSKO CHRYSTYNA	A165872	194
NASTASIAK ANDREW	J098992	045
NASTASIAK WILLIAM G	J098993	045
NEMCHECK JAMES M	A177668	113
O BRIEN DENNIS M	A173086	131
O'BRIEN CHRISTINE M	J090413	131
OLANICK MAURICE K	A122471	432
PADKOWSKY G R	J097776	027
PADKOWSKY L D	J097777	027
PALMER PAUL M	A185707	113
PANASIUK YAROSLAW R	A166098	465
PANKEWICZ M	J086272	416
PANYSZAK DANIEL	A185030	465
PATRY EVA M	A183423	316
PAWLUK OLEH G	A185642	316
PESKAR K G	J095509	240
PETRUS NATALIA	J094040	397
PHILLIPPI JR. WILLIAM R	A185975	113
PIHANIUK BOHDAN	A182870	131
PLUTA GARY	A184992	217
PONOMARENKO IHOR	A185650	025
PRASICKY OLENA	A186256	216
PRAWDJUK ARKIADY	A173341	465
PROKOP LADA	A135402	153
PRON M J	A185685	409
PRYSZLAK R M	A997415	434
PSHYK STEPHANIE	J096503	434
PUZYK S M	J096660	194
RADCZENKO GREGORY	A167323	465
RIZNYK ADRIANA	J096969	221
ROBERTS JAMES	J086409	293
ROBERTS JOHN C	A162059	293
ROBERTS JULIA M	J086414	293
ROBERTS MARK	J086411	293
ROBERTS PAUL	J086410	293
ROIK ANITA C	A183886	170
ROMAN ANDRE W	J102272	013
ROMANO MARK RYAN	J096428	338
ROMANYSHYN LESIA O	J088843	445
ROMANYSHYN NESTOR T	J086929	445
ROVIARO EDWARD J	J101718	452
ROZWADOWSKA ZANNA	A185874	277
ROZWADOWSKYJ WOLODYMYI	A201610	277
RULE SCOTT E	J097115	045
RUSHINKO BEVERLY	A176068	444
RYBAK LARYSSA	J098126	450
RYCHTYTZKYJ GEORGE G	A183006	125
SACZAWSKI III MICHAEL W	J093191	379
SAMCOE CHRYSTYNE	A178791	432
SAMCOE IVANNA M	J093145	432
SAMCOE JOHN L	J093515	401

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ ПОШУКУЄ ЧЛЕНІВ, ВЛАСНИКІВ ВИВІНУВАЛЬНИХ ГРАМОТ, ЯКИМ НАЛЕЖАТЬСЯ

ЗВОРОТИ ВИВІНУВАЛЬНИХ СУМ (ENDOWMENTS)

За інформаціями просимо звертатися до секретаря відділу, або до Головної Канцелярії

Згідно зі стейтовими забезпеченевими законами грошові звороти вивінувальних грамот мусять бути своєчасно виплачені. В іншому випадку ці гроші УНСоюз мусить передати стейтовим властям. Щоб ці гроші були належно виплачені Головна Канцелярія пошукує власників вивінувальних грамот і звертається до читачів наших видань, яким є відомі адреси осіб у поданому внизу списку повідомити Головну Канцелярію Українського Народного Союзу на число: 1-800-253-9862

Прізвище, ім'я	Число грамоти	Відділ
SAMCOE JOHN L	A178690	432
SAMSON RICHARD A	A183298	316
SAS PODLUSKY I S	J092285	423
SAWKIW JR MICHAEL J.	A186593	057
SCHOENFELDT S E	A159446	028
SCRIUBA OLGA	J098037	423
SHAW KAREN E	A180389	316
SHILO SUSAN A	A185594	316
SHOT T	A185327	316
SHYPRYKEVICH MARTHA D	A125360	045
SIDOR JR RICHARD F	J093207	217
SIDOR BARBARA A	A178270	217
SKIERENKO ALEXANDRA R	J098061	401
SLYWKA LOUISE L	A169327	379
SMETANA VICTOR	A186261	285
SMYSZNIUK A M	J098619	221
SOROCHTY PHILIP N	A180798	316
STADNYK JENNIFER	A186393	070
STAWNYCHYJ M	J096210	216
STOLARSKYJ OLEH Y	J098683	356
STRUZ LESIA	A161611	238

Прізвище, ім'я	Число грамоти	Відділ
SURMAJ ROMAN	A181513	015
SWANSON GEORGE	J091729	131
SWERBYWUS MARY	A185558	049
SWITUCHA MYKOLA	A119440	465
SYNSTAD ROBERT J	J090901	356
SYNSTAD THEODOR A	J090899	356
TARNAVSKYJ A K	J097976	245
TINKER DAVID ALLEN	J095588	147
TKACZUK MIGUEL	A162413	416
TOMASELLI LARISSA	A165785	361
TORRIANI MARTINA	J094793	239
TWINING J D	J096649	253
VAN DEN HEUVEL GEORGE	A184071	139
VAN DEN HEUVEL PAUL A	A184072	139
VERKAIK IRENE	A172971	465
VOYTOVICH ANNA M	A186074	025
VOYTOVICH MARTA	A186075	025
WALLACE MARY BETH	J096630	216
WELYKANICZ WOLODYMYR	A182790	269
WERBOWECKI MICHAEL H	A178891	458
WICIAK JR. MICHAEL T	A185765	231

Прізвище, ім'я	Число грамоти	Відділ
WICIAK JR. MICHAEL T	A185765	231
WICIAK EDWARD J	A185668	231
WIRSTIUK BORIS R	A180892	042
WITKOWSKY LIDIA	J089914	465
WITKOWSKY NATALIA	J089915	465
WOJTOWYCZ MD MYRON	A186076	025
WOROBIJ MICHAEL P	J096186	349
WOROCH C	J096608	025
WOROCH M	J096607	025
WOROCH ROMAN	A186381	025
WOROCH ROSANNA	A186382	025
WOZNY LUBA	A181971	206
WYNNYCKY ROMAN	A183429	473
WYPRYSKY V	A182045	461
YAREMKO BOHDAN	J096451	025
YAWORSKY ANNA	A182720	045
YAWORSKY JOHN S	A179887	204
ZAHNER MICHELLE	J096362	172
ZAWADIWSKA LUBA T.	A185141	240
ZWARYCH J K	A148554	444

Заповіт...

(Закінчення зі стор. 17)

Летичівці і легко віднайшов свого родича – дядька Олексу. Він пережив голодовку, бо працював у радгоспі і направляв трактори, а мене пам'ятає, ще як я був маленьким, і коли він взнав, що я сирота, то прийняв мене у свою хату, і сказав, що я можу у нього поки жити. Я помагав дядькові трохи на городі, трохи коло хати, аж поки Червона армія відступила десь аж за північ, а німецькі солдати увійшли в село, і німецька окупація змінила більшовицьку, а також змінила наше життя.

Через деякий час я вирішив піти провідати своє село та зустрітись з Наталкою і Мірою, подякувати моїм ангелам земним, що вони мені врятували життя в страшний голод. У моєму селі я побачив багато чужих людей, у моїй хаті теж жили чужі люди, а Наталку я розшукав дуже легко, і це була дуже сумна зустріч. Ми говорили з Наталкою, а думки мої були коло „гулярні", і від хвилювання у мене тремтіли руки і я, нарешті, запитав у Наталки:

– А як Міра?..

Я бачив, як в Наталки текли рівчаками по обличчю сльози, і я здогадався про щось страшне.

– Немає уже Міри, Васильку... Забрали німці батька її і маму, і братика, і всіх євреїв, та повели на станцію, і били їх дуже по дорозі, – люди казали що повезли всіх у Вінницю і там усіх постріляли... Наталка плакала і я плакав, і ми говорили ще довго, а під вечір я пішов у село Летичівку до свого дядька Олекси.

Я повертався до свого дядька, ніби хворий. Перед моїми очима, і вдень, і вночі стояв мій ангел з великими очима і я ніяк не міг собі уявити, як фашистська куля пробила її добре, молоде серце.

Ми саме обідали, як хтось постукав у двері. Дядько Олекса відчинив двері і у хату увійшли двоє молодих хлопців. Це були сільські поліцаї.

– Ти називаєшся Василь? Збирайся, підеш з нами в школу, бо ти записаний в Німеччину на роботу.

...Пройшло сімдесят років від того часу, як я голодував, і я живу уже пів століття у найкращій країні на земній кулі – Америці, і кожний раз, коли ми сідаємо за добрий обід, я пригадую голод і вимираюче село, пригадую свою маму, своїх товаришів, бо всі вони тоді повмирали з голоду, а найчастіше пригадую маленьку Оленку, яка, умираючи, просила у мене шматочок хліба, а я його не мав, бо у нас усе забрали... І тепер дуже часто я відломлюю шматочок хліба перед обідом і відкладаю на бік для птахів небесних, хай занесуть вони для Оленки маленької, бо вона ще дитина була і не знала, що прийшов з Москви наказ, щоб забрати у неї той шматок хліба, якого вона просила, умираючи у мертвого братика на руках.

Василь Болонка,
Бутвин, Па

Батько йде маршрутом сина

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 65-річний львів'янин Павло Резвой 20 січня 2004 року вирушив у самітнє плавання через Атлантичний океан. Перехід через Атланичний океан займе 60-80 днів, залежно від погоди і вітру. В його одиночному весельному човні „Маріон-Львів" буде радіо, компас, маяк, запас харчів (консерви і напівфабрикати), прапор України.

П. Резвой виходить в плавання разом з 14 учасниками перегонів Товариства океанських веслувальників, Великобританія. Якщо він завершить плавання, то за віком ввійде до Книги рекордів Гінеса і стане першим українцем, який візьме участь в міжнародних перегонах такого рівня. Павло Резвой вірить, що його плавання буде не менш успішним, ніж плавання його сина Теодора, який в кінці 2001 року, першим з українців, на весельному човні перейшов Атлантику.

Павло Резвой стартував з еспанського острова Ля Гомера і має пристати до острова Барбадос біля берегів Америки. Тепер статус переможця в цій віковій категорії належить американцеві Ричардові Джонсові, який переплив океан у віці 57 років в кінці 2000-го – на початку 2001 року.

Павло Резвой – професійний геолог, має спортивні досягнення з плавання, боксу, стрільби з лука і гвинтівки. Він допомагав синові Теодорові готувати човен „Одеса" до переходу через океан. Теодорові дістався човен російського лікаря Вячеслава Кавченка, з яким весною 2001 року сталася історія, подібна до тієї, в яку минулого літа потрапив Теодор, якого насильно „врятували" американські військові моряки недалеко від берегів США, а Вячеславові таку ж „медвежу послугу" надала еспанська берегова охорона. Вона сплутала човен Кавченка з німецькою яхтою, що подавала сигнал біди. Вячеслав відмовився від плавання, а Теодор з батьком привели човен в порядок, після чого Теодор став першим українцем, який переплив Атлантичний океан. За це досягнення він удостоєний членства в Королівському географічному товаристві Великобританії і звання Заслуженого майстра спорту України.

Павло Резвой плянував плавання в 2002 році, але йому запропонували шукати золото в джунглях Гани. Місцеві землевласники вдалися до шахрайства – підсипали в контрольні проби золотий пісок, але потім геологи золота не знаходили. Фахівці голодували, хворіли малярією...

Човен „Маріон" позичили П. Резвому в лондонському клюбі „Вестмінстер". Але „Маріон" розрахований на двох веслувальників. На ньому хотіли йти в плавання два англійці, але напередодні старту відмовились. Батько і син виконали велику працю з пристосування човна до нових умов плавання через океан.

Л. Хмельковський

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

НОВА АДРЕСА:

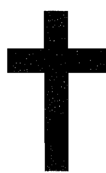
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ – ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА
ділиться сумною вісткою із своїм членством і цілою українською громадою, що 27 січня 2004 р. у Філядельфії, Па., на 94-му році життя, відійшов у Божу Вічність

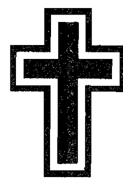
бл. п.

інж. МИХАЙЛО НИЧ

Визначний громадсько-політичний діяч, один із заступників голови УАКРади, Голова Відділу УАКРади Метрополітальної Філядельфії, довголітній член ОДВУ.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 4 лютого в похоронному заведенні Насєвичів, а похоронні відправи в четвер, 5 лютого в церкві Христа Царя. Похоронений на цвинтарі у Факс Чейсі, Па.

Вічна Йому пам'ять!

Повідомляю українську громаду, що 27 січня 2004 р. у Філядельфії, Па., відійшов у вічність мій МУЖ

бл. п.

МИХАЙЛО НИЧ

нар. 7 травня 1911 р. в Теребовлі, Галичина, Україна.

За фахом інженер будівлі гребель і мірник, абсольвент Високої Технічної Школи в Брні, Чехословаччина. Працював за фахом в „Кембел", як контролер лябораторії.

Був діяльний у політично-громадському житті в Чехословаччині, а після Другої світової війни в Німеччині і в США (Філядельфія); довголітній працівник УНСоюзу, голова української Громади Метрополітальної Філядельфії Відділу УАКРади, довголітній член ОДВУ і Центральної Управи, довголітній член Екзекутиви ЗУАДК-у, та відданий український патріот.

ПАРАСТАС відбувся 4 лютого 2004 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів (Front & Tabor Rd.) у Філядельфії.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відбулася 5 лютого о год. 10-ій ранку в церкві Христа Царя (Cayuga St.), а опісля на цвинтарі Пресвятої Марії у Факс Чейсі

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів проситься слати датки на Чорнобильський Фонд Українського Золотого Хреста.

У жалобі – дружина ОЛЬГА НИЧ

П О Д Я К А

У четвер, 6 лютого 2003 р. з волі Всевишнього відійшов від нас у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і СТРИЙКО

бл. п.

д-р прав

МИХАЙЛО САВЧАК

заслужений громадський діяч в Україні та активний член ОУН

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку пароховi церкви св. Покрови у Пармі, Огайо, о. Василеві Петрову за відвідини Покійного під час тяжкої недуги і за молитви і наділення Тайни Єлеопомазання Покійному перед його смертю.

Рівнож дякуємо о. Петрову та о. Ігореві Касіяну за відправлення заупокійної Св. Літургії у церкві Св. Покрови, за відправлення обрядів в похоронному заведенні, як також над місцем вічного спочинку на цвинтарі церкви Св. Покрови у Пармі, дня 8 лютого 2003 р.

Сердечна наша подяка дякові п-ні Олі Чепак і членам церковного хору, які з таким глибоким відчуттям і ніжністю відспівали похоронні наспіви.

Ми вдячні братам Головчакам, власникам похоронного заведення за взірцеве переведення похорону.

Дякуємо тим, хто ніс домовину, а саме: Євген ові Корнику, Миронові Кукало, Славкові Хомину і родині Шокалюк: Петрові, Маркіянові та Андрієві.

Щиро дякуємо родині, приятелям і знайомим, які так численно взяли участь у похоронних відправах і віддали останню пошану Покійному.

Ми вдячні за молитви та вислови співчуття, які нас підтримували душевно в тяжких днях болю і горя.

Сердечно дякуємо всім, хто брав участь у тризні після похорону, а спеціяльно довголітньому приятелеві інж. Зенонові Мягкому за теплі слова спогадів про Покійного.

Дякуємо п. Михайлові Мігеличу та п. Андрієві Федьків за підготовку церковної залі на тризну і п-ні Юлі Фірманчук разом з сестрицтвом церкви св. Покрови за приготування обіду на тризну.

Спасибі проф. Петрові Твардовському за чутливе віддання згадки про життя Покійного на радіо-програмі Українських Злучених Організацій „Україна".

Ми невимовно вдячні родині і приятелям за вінки і букети квітів, листи і жертвенні датки на Богослужби і різні добродійні цілі.

Нехай Господь Бог Вас стереже і винагородить за Вашу чутливість і доброту.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДПРАВЛЕННЯ СВ. ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДОЮ у церкві св. Покрови та у родинному селі Ямниця, Івано-Франківської обл. з участю родини Савчаків.

СПИСКИ ЖЕРТВОДАВЦІВ:

НА СВЯТІ ЛІТУРГІЇ:
по 50 дол. Савчак Орися, Кравс Марта;
по 20 Кукало Мирон і Анна, Лагола Петро, Мігелич Дмитро і Надя, Сонка Дарія, Хомин Ярослав і Люба, п-во Швабінські;
по 10 Кравс Неоніля, Магерів родина, Olszek Stanley & Regina, Полянські д-р Юрко і Арета, Сопка Мирослав, Чабан Христина.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:
Грайф Леся, Дмитрак Леся, родина Кравс: Неоніля, Роман і Тамара, Адріян та Оксана, Кряк Христина, Мельник Аркадія і Landgraf Alan з родиною, Пафенбергер Ксеня з родиною, Шокалюк Петро і Зірка з родиною, Quigley Joyce.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД – СОБОР В КИЄВІ:
по 200 дол. Савчак Орися, Кравс Марта;
по 100 Блаженко Христина, Боднарук Роман та Іванна, Кравс Неоніля,Титла Богданна;
по 50 Білинські Мирон і Галя, Голик Стефан і Дарія, Голубець д-р Зенон і Мирослава, Кравс Оксана та Аніза, Лещишин Петро і Марія, Мягкий інж. Зенон і Наталка, Якубович д-р Александер і Дарія;
40 Ліщинецька Наталка;
35 родина Малюців;
по 25 Білинська Люба, Дейчаківська Надя, Кривяк д-р Ярослав, Павлишин д-р Дмитро, Фединські Андрій і Христина, Світлик Михайло;
по 20 Гальчук Микола та Оксана, Зорій Мирослава, Зорій Наталія, Ільчишин Василь та Ольга, Краснянські Іван і Софія, Мельникович Михайло та Ірена, Мисів Анна і Люба, Садовський Євген, Стахур Роман та Ірена, Тимків Стефан і Ніна, Топорович Олена, Фрицлай Йосиф і Марія, Хома Стефанія, Хомик Антін та Анастасія, Шкарупа Іванна н.н. (без підпису);
по 10 Гевко Юстина, Дубас Ірина, Жига Марія, Кловер Катерина, Кусяка Єлисавета з Чапськими Михайлом і Катериною, Топорович Ореста, Schapel Bob & Lenore.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД – ЦЕРКВА СВ. ПОКРОВИ:
50 дол. Сестрицтво при церкві св. Покрови.

НА ФОНД ДОПОМОГИ НЕЗРЯЧИМ В УКРАЇНІ:
по 200 дол. Савчак Орися, Кравс Марта;
по 100 Билів Дарія, Воєвідка д-р Ігор і Марта, Гірняк Марія, Мельник д-р Александра, д-ри Раковські Ярема і Христина, Сохоцькі, інж. Матей і Христя, Quigley Dennis;
по 50 Демянчук д-р Діонізій та Оксана, Донко д-р Вікентій та Аніта. Оришкевич д-р Юрій і Мирослава;
35 дол. Хміляк інж. Василь і Олена;
30 Fox Stuart & Joan;
по 25 Федорів Дарія, Кассараба Роман і Марта, Шийка Антоніна, Eriksson Ronny & Emogene;
по 20 Бедик Дуся, Гриців Теодозій і Лукія, Каваць Михайло та Єлисавета, Мігайчук д-р Ярослав, Мудра Люба, Пафенбергер Ксеня, Панчишин Зеня, Тарчанин Оля і Раковська Дарія, родина Шоколюків, Sliva Geraldine.

НА ДОПОМОГУ СЕНЬЙОРАМ – ВЕТЕРАНАМ В УКРАЇНІ:
по 50 дол. Савчак Орися, Кравс Марта ;
40 Музичка д-р Ярослав і Ляриса;
по 25 Боднар Люба, Ковч Богдан і Марта, Мичковська Люба.

НА ПЛАСТОВУ ОСЕЛЮ „ПИСАНИЙ КАМІНЬ":
25 дол. Пестик Віра.

НА „AMERICAN CANCER SOCIETY"
незазначена сума – Strasberger Lanie.

Ще раз складаємо сердечну подяку.
Дружина – ОРИСЯ
доня – МАРТА КРАВС
внучка – ОЛЕСЯ
Родина Савчаків в Україні.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)
Ділиться сумною вісткою з її членами та українською громадою, що 27 січня 2004 р. відійшов у вічність

бл. п.

інж. МИХАЙЛО НИЧ

Довголітній член ОУН, ОДВУ та її Центральної Управи, голова української громади Метрополітальної Філядельфії, член Екзекутиви УАКРади, політично-громадський діяч

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 4 та 5 лютого 2004 р. в українській католицькій церкві Царя Христа, а опісля на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейс, Па

Дружині Ользі складаємо наше найглибше співчуття.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ)
Ділиться сумною вісткою з її членами та українською громадою, що 20 січня 2004 р. відійшов у вічність

бл. п.

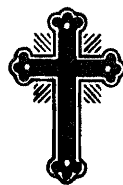
ІВАН ЯЩИШИН

Довголітній член ОДВУ та її Центральної Управи, один із основників оселі ОДВУ ім. О. Ольжича в Лігайтон, Па., громадський діяч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 та 23 січня 2004 р. в українській католицькій церкві Різдва Пречистої Діви Марії, а опісля на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині Ользі, синові Нестору з родиною
та родині в Америці та Україні
висловлюємо наше найглибше співчуття.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

З волі Всевишнього в п'ятницю,
23 січня 2004 р. упокоївся в Бозі

св. п.

АНАТОЛІЙ ЧОРНІЙ

інженер-хемік, походив з Підволочиськ, Тернопільської области, довголітній працівник для міста Ню-Йорку

Йому була небайдужа доля України. Він став щедрим меценатом декількох українських духовних, наукових і допомогових установ. Він залишиться в пам'яті тих, хто його знав і в пам'яті тих громадських організацій, які зможуть завдяки його фінансовим даткам, сприяти збереженню української спадщини і допомагати молоді в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

І ще одна Господня дитина відлетіла у вічність

(28 лютого 1923 р. – 28 грудня 2003 р.)

Не встигли парафіяни Української православної катедри св. Апостола Андрія Первозваного, в Сілвер Спрінґ, біля Вашінґтону, примиритися з вісткою, що упокоївся у Бозі колишній голова парафіяльної управи о. протоієрей Віктор Кулій, який був останніми роками настоятелем храму св. Михаїла Архистратига в Балтиморі, як прийшло нове повідомлення про відхід у потойбічні світи всіма шанованої Галини Козар. Упокоїлась вона під час сну, перед наближенням ранку, 28 грудня 2003 року.

Сестра Галі, Олена Варварів, поїхала 25 грудня до доньки і своїх внучат на Різдво. Коли 27 грудня повернулась додому, то відразу подзвонила до своєї старшої сестри. Ніхто не відповідав. Подумала, що вона може бути в сусідів... Наступного дня знову ніхто не відповідав. Пішла в церкву, де мала наради. В 9:30 вечора приїхала до хати сестри, а там ніде не світиться. Пішла до сусідів і звідти потелефонувала до Любчика, сина Г. Козар. Він швидко приїхав з ключами до хати. Але відкрити не зміг. Пішов до підвальних дверей і плечима вирвав їх. Олена пішла вслід за Любчиком. Прийшла до кухні, де Любчик гірко плакав... Обняв тітку й завів її до спальні, де вона побачила свою старшу сестру, вона лежала на лівому боці, але не дихала. Обняла молодша сестра свою опікунку, яка їй заступала матір, що померла, коли сестри були ще молоді.

Любчик викликав поліцію. Вислухали сина-адвоката померлої, переглянули документи. Покійниця мала хворе серце й діябет. Поліція підписала відповідний документ.

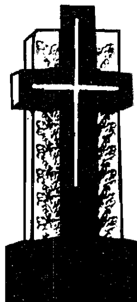
Всі парафіяни знали велику українсько-християнську доброзичливість шанованої Галини Козар. Вона була працьовита. Не хвалилася, але коли читала щось, то кожному було зрозуміло, чому вона працювала диктором в українському відділі „Голосу Америки". Від 1964 року не переставала посилати пакунки в Україну. Постійно допомагала знайомим і родичам в Дніпропетровську та інших місцевостях... Тішилася своїми дітьми й онуками...

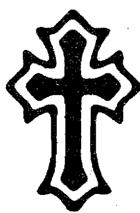
Поховали Галину Козар на кладовищі в Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, біля її чоловіка Анатолія Козара.

Очолював поховання Архиєпископ Антоній.

Нехай земля, де похований її чоловік, друзі й приятелі, заступить їй рідну. Вічна Їй пам'ять.

Микола Вірний (МФ)

Ділимося сумною вісткою, що 11 січня 2004 р. на 96-му році життя, відійшла у вічність наша дорога і незабутня

бл. п.

ДАРІЯ ЖАРСЬКА

з дому ЗУБИК

нар. 26 березня 1908 р. у Львові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 19 січня у церкві св. Миколая у Денбері, Конн. Похорон на католицькому цвинтарі Ґейт оф Гевен, Готорн, Ню-Йорк.

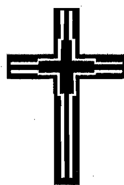
В глибокому смутку залишилися:

донька з чоловіком	– ХРИСТИНА і АНДРІЙ ШОХ
внучка	– ОЛЕНКА ШОХ
внучка з чоловіком	– АЛЕКСАНДРА і ТИМ ҐАНС
швагрова	– ОЛЬГА ДЗЯДІВ
швагрова	– МАРІЯ ЖАРСЬКА
племінниці	– ОРИСЯ ЗІНИЧ, ВІРА ДІЯКОНЯК, АННА БРІКАЧЕК, МАРІЯ ВАЙЛДМАН, ЛЮБА ЖАРСЬКА з родинами

ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

В пам'ять Покійної можна складати пожертви на Стипендійну акцію СУА: UNWLA Inc. Scholarship Program, 171 Main Street, P. O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024.

30 січня 2004 року закінчила земний шлях і навічно відійшла у царство Матері Божої і Господа нашого Ісуса Христа люба МАМЦЯ і БАБУСЯ, СЕСТРА і ТІТОНЬКА

бл. п.

АННА ДЕМЧУК

уроджена 25 липня 1926 року в с. Завалів, поблизу Підгайців, що на Тернопіллі, у родині Крамарчуків.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 1 лютого, в похоронному заведенні Quinn Funeral Home, Astoria, NY.

ПОХОРОННА ВІДПРАВА здійснена 2 лютого 2004 року в церкві Чесного Хреста в Асторії, Ню-Йорк. Знайшла вічний спокій на українському кладовищі Святого Духа в Гемтенбургу, Ню-Йорк.

У смутку залишилися:

донька	– ЗОРЯНА і чоловік МИХАЙЛО СПІЗ і внучка ЛАРИСА
син	– ЛЮБОМИР
сестра	– ОРИСЯ
родина	– КРАМАРЧУКІВ в Міннеаполісі і Ню-Йорку

та ближчі та дальші родичі в Україні.

Вшановуючи її світлу пам'ять бажаючі можуть жертвувати на: Bohdan Stephen Demchuk Foundation, 25 Pine Hill Drive, South Salem, NY 10590.

Вічна її пам'ять!

СЛУЖБА БОЖА

у 40-ий день відбудеться в церкві Чесного хреста в Асторії Н. Й. 6 березня 2004 року о год. 5-ій по полудні.

JOSEFA POLANSKY

5.31.20 — 1.10.04

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ найдорожчої МАМИ, БАБЦІ і СЕСТРИ

бл. п.

ОЛЬГИ ГУГЛЕВИЧ

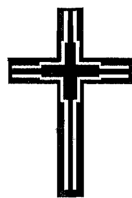
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

9 лютого 2004 р., о год. 7:45 ранку у церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах.

Син – БОГДАН ГУГЛЕВИЧ

Ділимося сумною вісткою, що 20 січня 2004 р. відійшла у вічність наша дорога МАМА

бл. п.

АННА САСИК

нар. 24 вересня 1912 р. в с. Городенка, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24 січня 2004 р. у церкві св. Йосафата у Воррен, Миш.

Про молитви за душу Покійної просять:

син	– АНДРІЙ САСИК
внуки	– ЗОРЯН
	– АЛЕКСАНДЕР
братова	– НЕОНІЛЯ САСИК

Ділимося з приятелями і знайомими сумною вісткою, що в неділю 25 січня 2004 р. в м. Вилкс-Бері, Па., відійшов у вічність

бл. п.

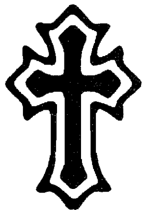
МАКСИМ ГЛАДИЛОВИЧ

магістер права, нар. 24 червня 1914 р. в м. Дрогобичі, Україна.

Дружина	– МАРІЯ
син	– ОЛЕКСАНДЕР
дочка	– РОКСОЛЯНА
брат	– АДОЛЬФ з родиною

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ УПС „ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ"
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшла
на Вічну Ватру на 94-му році життя

бл. п.

пл. сен. ЛІДІЯ ГАНАС

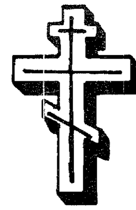
довголітня членка куреня та член Філядельфійської станиці.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21 січня 2004 р. у Філядельфії.

Вічна Її пам'ять!

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття Родині.

ПРОВІД 2-го КУРЕНЯ УПС
„Ті, що греблі рвуть"

У глибокому смутку повідомляємо приятелів і знайомих, що 30 грудня 2003 р.
на 86-му році життя упокоївся в Бозі наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

МИКИТА ЮРЧИНЮК

нар. в селі Нова Вижва, на Волині, в Україні.

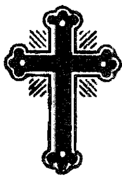
В глибокому смутку залишилися:
сини – МИХАЙЛО
– ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЙКОЮ
внуки – ЛЯРИСА і ВОЛОДЯ
і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Сердечно дякуємо о. Михаїлові Земляченкові за Панахиду і Похоронні Відправи в церкві св. Покрови в Кліфтоні, Н. Дж. і на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Також щиро дякуємо хористам церкви св. Покрови за чудовий спів; знайомим за молитви, співчуття, пожертви на Службу Божу, і за квіти.

Родина Покійного Микити повідомляє, що 8 лютого 2004 р. відбудеться Панахида в церкві св. Покрови, 73-81 Washington Ave., Clifton у 40-ий день смерти.

Ділимося сумною вісткою з українським громадянством,
що в понеділок, 22 грудня 2003 р. відійшов
у вічність на 99-му році життя довгорічний
і шанований лікар у Виндзор, Онтаріо

св. п.

д-р ТЕОДОР БОГДАН ДЗЮБАНОВСЬКИЙ

муж св. п. Ольги і батько св. п. Марти.
народжений 9 вересня 1904 р. у селі Івачів Горішний на Тернопільщині.

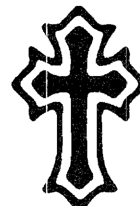
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 24 грудня 2003 р. в українській католицькій церкві свв. Володимира і Ольги у Виндзор, Он.

У глибокому смутку залишена численна ближча і дальша
родина в Україні, Польщі, у Франції, в Канаді та Америці.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу св. п. д-ра Богдана Дзюбановського
можна складати датки на допомогу Дітям Чорнобиля.

ПРИЯТЕЛІ д-ра Б.ДЗЮБАНОВСЬКОГО
у Виндзор, Он.

З глибоким жалем повідомляємо членство Організацій Українського
Націоналістичного Руху та українську громадськість,
що 9 листопада 2003 р. в Чикаго відійшов у вічність

сл. п.

СТЕФАН КАСІЯН

нар. 20 листопада 1904 р. в селі Микулинцях,
Снятинського району, Івано-Франківської обл.

Довголітній член ОУН, заслужений своєю відданістю ідеалам українського націоналізму, визначний патріот, що самовіддано дбав про виховання молодого доросту націоналістичного руху в складні міжвоєнні роки і в бурхливі часи Другої світової війни з почуттям відповідальности і посвяти.

Нехай світлою і тривалою буде пам'ять про Нього
у вдячних серцях рідної нації!

Глибоке співчуття Родині Покійного висловлює

ПРОВІД УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями
і знайомими, що 28 січня 2004 р. упокоїлася в Бозі

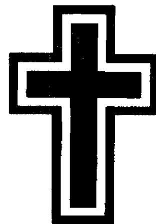
бл. п.

ОРИСЯ МАРКІВ
з дому БЕЛЕЙ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 2 лютого з української католицької церкви св. Михаїла в Ню Гейвен, Конн., а відтак на цвинтарі св. Лаврентія в Ню Гейвен.

В глибокому смутку залишилися:
муж – ЛЕВ
доньки – РАЇСА з мужем ЙОСИФОМ
– ДАРІЯ
– МАРІЧКА з мужем ДАВИДОМ
син – ОМЕЛЯН
внуки – ЕЛИЗАБЕТ, ГРИГОРІЙ, МИХАЙЛО, СТЕФАН
ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та
українською громадою, що 24 січня 2004 р. на 91-му році життя
відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.

ОРЕСТ ПИТЛЯР

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 29 січня 2004 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Farley Funeral Home в North Port, FL.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 30 січня 2004 р. о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві Входу в храм Пресвятої Богородиці в North Port, FL.

Про молитви за душу Покійного просять горем прибиті:
дружина – ДАРІЯ з донькою ЛЯРИСОЮ
донька – ВІРА з мужем
внук – МИХАЙЛО
правнук – МИХАСЬ
та ближча і дальша родина в діяспорі та в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять Покійного можна складати пожертви на Наукове Товариство
ім. Шевченка в Америці, на часопис „Вільна Думка" в Sidney, Австралія
або на Український Музей в Ню-Йорку.